

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai legyón kapják. Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.	Megjelenik minden szerdán és szombaton.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelék). Előfiz.-díj 25. szám. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.
--	---	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEII.

IV. Országos gazdakongresszus.

A IV. országos gazdakongresszus végrehajtó-bizottsága a kongresszus történetét, szervezetét, tagjainak névjegyzékét és az előadói javaslatokat tartalmazó füzetet e hó 17-én a kongresszus összes tagjainak megküldötte. Ugyiszintén megküldötte a tagokat megillető 5 db ingyenes kiállítási belépő-jegyet mindazoknak, a kik ezekre nézve igényüket bejelentették. A kiállítási belépő-jegyeket a kiállítás igazgatósága tevédséből augusztus hó 24 —27-ig terjedő időszakra érvényesítette; intézkedés történt azonban, hogy e jegyek a kongresszus ideje alatt, tehát szeptember 24-től egészen szeptember 27-ig érvényesek legyenek. Azok a tagok, akik ilyen jegyeket még nem kaptak és amokra igényt tartanak, átvethetik személyesen szeptember 23-ig a Köztelken (Üllői-ut. 25), 24-én pedig a kongresszus színhelyén, az ünnepélyek csarnokában felállítandó jegyirodában. A szeptember 23-án d. u. 6 órákor az ünnepélyek csarnokában tartandó *ismerkedési estélyre* e hó 20-ig jelentkezhetni, az 5 frt teríték-díj beiktatása mellett.

Azoknak, kik a végrehajtó-bizottság utján lakást tartottak fenn, a lakásjegyet közvetlenül a lakásadó „Millennium utazási és ellátási vállalat” küldötte szét.

A végrehajtó-bizottság.

Burgonyakiemelő-gépprópa.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Földművelésügyi Minisztérium támogatásával f. évi szeptember hó 25. és 26. napjain burgonyakiemelő-géppróbat rendez, mely

a f. évi április hó 2-án megtartott burgonyakiemelő-géppróbának folytatását képezi. A próba Budapest közelében, Rákos-Keresztúr gróf Vigyázó Sándor uradalma területén tartatik meg. A géppróbában három külföldi és három honi gyáros vesz részt. Program: szeptember 25-én a jury működik; 26-án reggel társas kirándulás Budapestről a munkába állított gépek megtekintésére. Indulást Rákoskeresztúrra a keleti pályaudvarról reggel 7 óra 40 percz és 8 óra 55 perczkor. A géppróba iránt érdeklődőknek az OMGE. titkári hivatala készséggel szolgál felvilágosítással. *Az igazgató.*

Agrár napok.

A székessőváros talán még sohasem volt annyira az érdeklődés központja, mint a napokban. Legalább előttünk gazdák előtt. Úgy érezzük magunkat, mint a nagy beteg, a ki felett az orvosok konziliumot ülnek. A nagybeteg a mezőgazdaság, a konzultálok a világ legnevesebb közigazdáiól kerültek ki.

A nemzetközi gazdakongresszus fényes diadala a földművelési miniszternek. Elismeréssel adózik neki a magyar gazdaközönség, mert a nemzetközi kongresszus összehívása s a gabonárra nyitlans megvitátása a magyar gazdák kívánásága volt. Elismeréssel adózik neki az egész művelt világ, mert a nemzetközi gazdakongresszus összehívásával s liberális szervezésével módot és alkalmat nyújtott arra, hogy a jelen század legkiválóbb jelensége a gabonárrak hanyatlása okozta mezőgazdasági válság a legszélesebb alapokon képezze diszkusszió tárgyát.

Örömmel mondunk köszönetet a földművelési miniszternek a nemzetközi gazdakongresszus egybehívásáért, s remé-

nyeket fűzünk annak eredményeihez. E tanácskozásokat figyelemmel kísérni a művelt világ gazdaközönsége, de elsősorban nekünk fognak azok hasznunkra válni.

E haszon nem a közvetlen eredményekben, hanem a diszkussziók s a közvetlen érintkezés születe új világnézetben fog megnyilatkozni.

Mi tehát nem azok közé tartozunk, akik a nemzetközi kongresszumot kicsinyelnek, de nem is becsljük túl. Mert a mint minden ilyen tanácskozás jellegével bíró kongresszus, csak akkor szülhet eredményeket, ha annak tanácskozási termékenyítőleg hatnak a társadalomra, ha a tanácskozások eredményét hasznosítjuk.

Kétségtelen tehát, hogy a jelen nemzetközi kongresszus sokban hozzájáruland az eszmék tisztázásához, reá fog mutatni az általános gazdasági válság eredendő okaira, amivel már az igénybeveendő orvoszereket is megjelölte, gyakorlati eredménye azonban mégis csak akkor lesz, ha a kongresszus által tisztázott eszmék terményei talajra hullottak, ha a magyar gazdatársadalom nemcsak meghallgatja a kongresszus tárgyalásait, hanem hasznosítja is azokat a gyakorlatban.

Mert nem elégséges, hogy a jóról, a szélszerüről, a szükségéről meggyőződünk, hanem szükséges, hogy e meggyőződésünket a gyakorlatba is átvigyük s megvalósítsuk.

Igaz, hogy a mezőgazdasági válság megszüntetéséhez egy ényén küzdelme kevés, igyekezzék bármennyire is meggyőződését a gyakorlatban érvényesíteni. Kéves pedig azért, mert a válság ellen egyes ember nem, csakis az egyeteme-

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utczá 31. szám Váci-körút sarok.

Ajánlunk:

ŐSZI VETÉSRE

legkitünőbb minőségű luczernát, lóherét, biborherét, őszi-borsót, téli-bükkönyt, homok-bükkönyt, Szent-János-rozsot, káposztarepçzét.

Alapszabályt, üzleti értesítőt kívánatra bérmentve küldünk.

Mai számunk 25 oldal.

211

gesség, a gazdák egyetemlegessége védekezésk. S ezzel eljutottunk az agrármunkák folytatásához, a IV. országos gazdakongresszushoz.

A nemzetközi kongresszus tárgyalásai meggyőződtetnek egymásra utaltságunkról, a IV. országos gazdakongresszus pedig módot nyújt a terbevelt szövetkezéssel, hogy e meggyőződésünket a gyakorlatban érvényesíthessük is.

A külföld gazdasági mozgalmai s az azzal elért eredmények sokszor ejenek bámulatba, sőt irigységre keltenek.

S e mozgalmak, ez eredmények kutforrása a szövetkezés.

A szövetkegekben csoportosult gazdaközönség hatalmas testületéivel találkoznunk mindenfelé, csak mi nem érezzük még az együttes működés szükségességét, csak mi varjuk a válság önkényes megszüntét, a helyet, hogy az önségeyre támaszkodjunk.

Talán még sem. A IV. országos gazdakongresszus megteremtí az, a mit a szükségesség régraparancsol, amagyar gazdátársadalom szervezkedését az együttes e egyöntetű, tehát eredményes működést.

Ezzel a reménnyel biztat az a körülmeny, hogy a terbevelt szövettség mellett 29 törvényhatósági és az Országos Gazdasági Egyesület foglalt állást. Nincs kétségünk abban, hogy a nemzetközi gazdakongresszus tárgyalásai e mozgalmok lökést adnak a csoportosulnak a szövetkezés zászlaja alatt azok a gazdasági egyesületek is, a melyek a terbevelt szövetkezéssel szemben tartózkodó vagy épp ellenkező álláspontot foglaltak el.

S a nemzetközi gazdakongresszusnak ez lesz a leggyakorlatibb s legközelebbi eredménye, sőt ha ez volna az egyetlen eredménye, még akkor is meg-

volnánk azzal elégedve, mert az első lépés az öntevékenység felé a gazdátársadalom szövetkezése.

Az e héttel reánk köszöntött agrárnepok tehát megérdemlik a magyar gazdaközönség osztatlan figyelmét és érdeklődését, mert bizonyval fontosabb s aktuálisabb kérdéseikkel sohasem foglalkozott kongresszus, mint a jelen gazdakongresszusok.

Rajtuk fog csak mulni, ha a tanácskozásokat nem hasznosítjuk, ha a ténlegesen kényelmes, de anyagi existenciánkra veszedelmes pamlagán nyújtunk továbbra is.

A nemzetközi kongresszuson szerzett tapasztalatok hasznosításához s gyakorlati érvényesítéséhez szükséges eszközt alkossuk meg a gazdasági egyesületek szövetségében s ha az eszköz meg van, akkor legyen a jelszó:

Munkára fel!

R. Gy.

ÁLLATTENYÉSZTÉS

Rovatvezető: Monostori Károly.

A magyar darvas szarvasmarha fajta mint tejelő marha.

A Állattenyésztésünk jelenét s jövőjét gazdasági viszonyaink alapján kell elbírálni. Így szarvasmarhatenyésztésünkrol is csak ezen alapon mondhatunk véleményt. Erre nével legfontosabb kérdés az, hogy mi történjék eredeti darvas fajtánkkal? Vesszünk magyunk e az idogen fajták e keresztelésének terepében, avagy pedig őrizzük meg ott, ahol még található, tüzön-vizen átvéve, eredeti tisztaságában e minőségében.

Szamba véve mindazt, a mit darvas szarvasmarha fajtánkról, a korszakot alkotó székes fehérvári gazdakongresszus óta mon-

dottak e irak, kitűnik, hogy gazdaközönségünk érdekel része, darvasmarhákat okvetlenül meg akarja tartani, érintetlen választásában az ország bizonyos vidékein. E kérdésről tehát fölételeg vitázniok, valamint-hogy hiábavaló lenne bizonyítgatni akarni azt, hogy darvas szarvasmarhára feltétlen szükség van bizonyos tenyésztési területeken. Másrészt pedig bizonytalanul vállalkozni volna meggyőző akarni gazdáinkat, hogy e szarvasmarhát bátran nélkülözhetik immár. Azokat, akik így csodabogarakat táplálnak, egy nagy fontosságú tényre kell figyelmeztetnünk, arra, hogy ezen marhatenyésztésének klaszikus vidékein, a ragadós tüdőbols e a tuberkulózis ugy szövegszerű ismeretlen, noha e darvasmarháknak e meg van a hajlandósága mind a két betegségre.

A ki tudja, mely őriási károkat okozott s okoz még jelenleg is a ragadós tüdőbols valamint a tuberkulózis, bizonyára teljes mivolta szerint fogja értékelni azt, hogy egyez vidékei az országunk meg teljesen mentek a szóban levő betegségek fertőző anyagától.

Ez idő szerint azonban praktikusabb e aktualitásba a felvetés második része, az t i ha vajjon eredeti választásában e minőségében őrizzük-e meg továbbra is darvasmarhákat, avagy modernizáljuk valamit un módon? Igen is modernizáljuk, de semmi esetre sem kereszteléssel. A mi darvasmarháknak keresztelését, vagy helyesben szövla, a megváltozott viszonyokhoz kereszteléssel való időmúlást bizonyára egyetlegeny tenyésztésnek sem óhajta. Az eddig tett kísérletek eredménye teljesen meggyőző arra, hogy a darvasmarhák tiszta verben tartandó fonn mindenütt, a hol fonsztásra indokolt e szükséges. Ezek szerint nem marad egyéb hátra, mint benteléséssel modernizálni darvasmarháinkat. A miből e keresztelésre való időmúlást bizonyára fajtánkat, a maga összességében eddigi minőség szerint továbbra fonn nem tarthatjuk. Ezer éven át kitűnő szolgálatot tett mint oly fajta, melynek világszerte elismert egyetlen kiváló tulajdonsága páratlan igazságról nevelésben állott. Tehát erkölcofokloppessége szerző meg e biztosítá világhírét; híző- e

TÁRCA.

Rangjelzés.

Gazdatisztjeink nagy szívósággal foglalkoznak a rangjelzés kérdésével. Ez a kifejezés: rangjelzés, nagyobb igénytelnek látszik, mint a mennyi mindennapi élelmiszeresében jelent. Nem külső méltóság után való vágyakozás fejez ez ki. Isten mentes töl. A gazdatisztiek csupán azt óhajtják, hogy csak az tarthasson igényt a gazdatiszt címre, a ki a hitvátsához szükséges előképzetséget megszerzte. A közérdeki tevékenység minden terén korlátokat állít fel a törvény a hivatalos ellen e megmondni egyáltalán azokat a kik fáradságot, pénzt és időt fektettek bele, hogy pályájuknak hivattováj valjanak. Megvédi azok elen, a kik az esélyek szerint változtatják foglalkozásukat s szükséges előkészületek hiányát ólsó munka felajánlását pótolják. Kivétel csak a mezőgazdaság képez, a melyen a legfontosabb nemzeti érdekek fekszenek. Hogy ki til a kaptala mellett, arra jól vigyázzunk, nehogy kontár keszöböl kerüljön ki a bőrezip: de hogy ki nyítja meg a termelés e forrásait, az közönsy. Gazdasági tanintézeteknek vannak, mert azokról államilag gondoskodni szükség volt, de hogy az e szellemi töké, a melyet a tanintézeteknek szereznek, a gyakorlati életben együlműszethető is legyen, hogy ez a szellemi töké bizonyos nem bitorol-

ható előnyöket biztosítson, arra már a gondoskodás nem terjedt ki.

Tapadhatatlan a sérelem, mely a gazdatisztii kvalifikáció ügyének szabályozatlanságánál fogva az anyagi érdekeket is közelről érinti. Es éppen így világos az a sérelem, mely a gazdatisztii címet ugyszólván a közadatközs társahábsól osztogatják. Ez a visszszakosság igen természetes erkölcsi motívumokkal van összfűgben. A legutolsó emarhá e óhajta azt, hogy legalább saját munkakörében beavatottságra révén a megkülönböztetés bizonyos előjogait élvezze. Csak a gazdatisztii szerepökben való beavatottságra osztoshassék mindenki, tehetségesség kell befektetése nélkül? Csak e foglalkozás nem megjelölés legyen olyan gyűjtőnév, a melynek széles keretébe mindenki egyformán illyezkedhetik, a kit az esetlegesség eke szarva mellé állított!

Szeretném látni, milyen magatartást tanusitana akkor egy okleveles gépkezelő vagy fűtő is azál a kollégáival szemben, a ki bár ügyes kezekkel, de az előképzetés hiányában vállalkoznék szakába válog munkálatokra. Bizonyos szerelmenel tiltakoznék kortékedés ellen. Tévédés volna azt hinni, hogy csupán kenyérforgásyögből tenné ezt. Valami mély igazságérzet van megtámadva benne. Szükségünk van arra a tudatra, hogy ime én is vagyok „valami”, a mihez képességem, szorgalmam és kitartásom juttatott; és ilyen „valami” senki más nem lehet, ha csak nem velem egyformán fáradozott.

Nines annál egyszerűbb igazság, mint az, hogy egyforma előnyöket egyforma előkövetelmények tegyenek lehetővé. Tessék alkalmazni e követelményeket a gazdatisztii pályán is; a ki meg nem felel azoknak, az nevezheti magát bármí másnak, csak gazdatisztiek nem.

Ha engemet nem sért, hogy megfelelő iskolai előkészület nélkül sem mint egyfajta, sem mint parikus, sem marha postás nem jellehetem meg a foglalkozásomat, habár e foglalkozásokban némi beavatottságra tettem volna is szert; azonképpen nem sérthet senkit, ha iskolázás nélkül gazdatiszt nem lehet. Ellenben sértő az, ha az én kvalifikációm nem élvezi azt a kizárólagosságot, a mit más.

Tekintsünk el kissé az anyagi érdekektől; hiszen tapasztaljuk, hogy az anyagi jutalom csak ritkánk elégti ki, hanem emellett a törekvéseket rendszerint az erkölcsi siker után való vágy tartja a magasabb erkölcofetés e a nagyobb méretű eredmények vonalán. Tapasztaljuk továbbá, hogy fáradozásokunk ezt az erkölcsi elégtételt bizonyos külső kifejezésekkel is igényeljük szolgálati. Ima van az, hogy a mindennapi élet hallgatóság megállapodás, minden hívatsásem követoire néve, ugyszólván kijelöli azt a helyet a társadalomban, a mely azokat képesséteik értékelésénél fogva megilleti. Erre a kijelölésre az állami tisztviselői életben a fokozatos rangjelzés ugyanúgy támpontot; magánviszonyok kötelekben működöknél legtoábbszor csak a

tejelőképessége azonban alrendelt jelentőségű tulajdonságok voltak mindig s azok mind maiglan. Így tehát változásnak kell bekövetkeznie, ha meg akarjuk tartani darvasmarhákat!

Mindazok a községek és vidékek, melyek nagy kiterjedésű legelők fölött rendelkeznek, mindenképpen az örök kifutó tejelőtejes állatok és fejlesztés a darvasmarhákban. Azok ellenben, melyeknek gazdasági viszonyai már oda fejlődtek, hogy feltérhető legelők föltérődés, azok végre, melyeknek gyakorlatára csak ökorneveléssel jövedelmez: az adott viszonyok szerint a hizóképességet fejlesszék, esetleg a tejelő tejelőtejes fokozzák, vagy pedig a két tulajdonságot együtt tökéletesítsék. Veszélyes, sőt végtelen következmény lehet annak, a sajátátréplőtől tényleg, hogy az épp leirt egyszerű igazságot sem a földművelési kormány, sem pedig a darvasmarhatenyésztők fölismerni nem tudták abban az időben, a midőn az idegen fajta tömeges behozatala megkezdődött. Ha a szilvák aprók sűrűn közölköztek volna ilyorányú csemekeket, mint amilyen a „Vörös szarvasmarha tenyésztésünk” című alatti „Közlekedő” folyó évi 57-ik számában napvilágot látott és ha a kormány követi vala az abban foglalt tanácsot, ma már elmondhatók, hogy a darvas szarvasmarha fajtaunk, főtulajdonságai minőségese szerint, három variációjára van: erköfitej, tejelő és híze variációjára.

Pótlásoknak tartom ama különféle szarvasmarha fajtaik részletes elősorolását, melyek előtanubizonyítanak annak a ténynek, hogy azonos fajta egyes csoportjai más és más főtulajdonságú joleskedhetnek. Hiszen tudjuk, hogy a simmenthali marha némely vidékeken hizóképességével, másutt pedig bőjtölésével tűnik ki. A nemetárföldi lapma is helyi-lyukos megmarat a régi tejelőnek, némely vidékeken ellenben hizóképességével vált becsessé.

Meggyőző bizonyítéka annak, hogy a tiszta véri magyar darvasmarhából, a mai fejlett és nagygyénnyű viszonyok között is számozott tejelő marhát nevelhetni, ama tejjedesség, mely a maga nemében páratlanul áll az országban, és a melyből egy gyölemre méltó kollekcziót, az ezredéves kiállítás volt

alkalmam megzemlélni. Ez a báró Jászkai Gábor-féle szomszoli tejjedességű tenyésztés. A kiállítási katalógus szerint jelenleg 101 fejlesz tőből áll a tenyésztés, melynek célja nemcsak tejertermelés, hanem az uradalom igazgatók szükségletének fedezése is. A nemes báró nagyon helyesen eszelekedett, midőn nemesek a fényes tejelési eredményt elérni tényleg nem tudta be, hanem az illető tehének után nevelt igazgatókat. Az előterjesztésben a bírónak kénytelen lesz beismereni, hogy azok a még rövid idő előtti igazgatók járt igazgatók bármely uradalomban is számottevő állatok volnának, olyanok a milyennek jól jobbakat (tejjedességben neveltek) nem kiadhatunk. Mivel pedig a tehének is megállított, hogy nem hiszálant kerültek a kiállításra, illetőleg, hogy nem ének olyan gazdag takarmányt, tehát a kiállítási katalógusban, az 1892–95-ik évre terjedőleg átlagosan kimutatott 1946 liter tej átlagjal teljesen meglehetően előgedve, valamely külföldi fajta tenyésztő tejjedességben is, kivált ha tekintetbe vesszük, hogy a borjak egész az elragasztás szorjajk anyjukat, s így bizonyára több tejet fogyasztanak mint azok, melyek 3–4 hónapig szoptak.

1946 liter évi tejjedjel, száz magyar darvas ténélből álló tejjedességben oly figyelemre méltó tény, mely megérdemelné, hogy szarvasmarha-tenyésztésünk irányadó köré kormanyra foglalkoztassanak vele. Hiszen

	1892-ben		1894-ben		1895-ben	
	Fejeltett átlag	Adott tejet	Fejeltett átlag	Adott tejet	Fejeltett átlag	Adott tejet
Januárban	64 ténél	10,984 liter	64 ténél	10,850 liter	56 ténél	7,755 liter
Februárban	66	10,961	67	10,945	52	8,151
Márciusban	68	12,349	67	12,195	59	10,938
Áprilisban	69	12,386	68	12,350	60	11,466
Májusban	70	14,211	69	13,990	73	14,864
Juniában	72	12,625	74	13,600	80	14,321
Júliusban	73	12,432	74	12,550	83	13,938
Augusztusban	72	12,409	71	11,349	76	13,015
Szeptemberben	72	9,452	71	9,415	74	11,698
Októberben	72	8,735	71	9,009	69	9,131
Novemberben	58	8,115	60	8,132	65	8,560
Decemberben	52	9,014	52	8,990	63	9,241
Évi átlag	67 ténél	1,964 liter	67 ténél	1,950 liter	63 ténél	1,971 liter

A három év napi átlaga = 54 liter.

hivatásnem szabatos megjelölése, míg a gazdaszísi karnál egyik sem.

Rang és rangközvetítés a gazdaszísi karnál is érvényben van ugyan, de mert ez a legnagyobb szabadságosságú ered, következőképpen ugyanazang rang s egyforma rangközvetítés helyenként igen különböző szemléket jelent. Egy gazdaszísi karnál a rangjelzés, tovább menve egy ispán — s ispán munkakörök s állásának követelményei között óriási különbség van; az tehát ezt a rangjelzést az egyénben foglalt képességek, előképzettség s a munka megérdemelt elismerésének tekintendők, úgy ez a fellogás az egyiknek kedvezne, a másiknak hátrányára válnék. Ilyen ánkérdés az állatoknál a rangjelzésnek, mely a ranghoz fűződő követelmények tekintetében semmiféle szabályok nem alkalmazkodik, jelentősége nincs, mert nem involválja magában azt a felvetést, hogy a rangjelzést egyénen valamely elfogadható ítélő gyakorlatot.

Ezen a felvetésen alapszik az egész rangjelzés jelentősége, hogy rangra arányozzák kvalifikációjuk, intelligenciájuk s szorgalmuk tekintetében, közös érvényű ítélőnek vettek alá. És tényleg, ahol ez a felvetés a legésziradtabban igazolva van, a katonatiszt karban: ott figyelhető meg a rangjelzés jelentőségének esucapján, nem csak a szolgálók követelmények, de az erköfitej hatás esucapjának is; itt jelentkezik a rang értékeinek megbecsülése, mint magasabb erköfitej rugó, oly mérvben, hogy gyakran ez az egyedüli impulzus s fűrészd-

gos pályán való tovamozgására. Nem véletlenül fordultam összehasonlító példáért a hadsereghez, mert ebben a szervezeten keresztül legbiztosabban az a közös érvényű, egyforma elbírálása a rangjelzéshez követelményeinek, amelynek végsőszára aól az egyéni ambíció s az állás tekintélye bontakozik ki.

Hasonlóan áll ez az állam köztölkében működő tisztviselőkre nézve is. Ritka tisztviselő az — még a mai korban is — akinok tisztán az anyagi jöbblét után való törekvés kimerített ambícióját. Bizonyos rang birtoklásának, ha nem is oly mérvben, mint előbb, itt is előrendű szerep ez hatás jut.

Ha vizsgáljuk, hogy mi adhatja valakinek kezbe a rangjelzés jogát, mint erköfitej faktort, melyet a nemesebb ösztönök felébresztésére s felhasználására oly előnyösen alkalmazhat, úgy talán a leghejtősebb nézőpontból állottunk meg, mert nagyon előtűnik áll az állam, mint egyfolyó a rangosztás szerepében teljesen jópóslat és elismert közélet és másfélől, mint a kinek módjában áll, hogy erköfitej fölött egyenlő mértékét alkalmazzon.

Tekintve azt a viszonyt, a mely a gazdaszísi és a földbirtokos között fennáll, ez a két mozzanat ritkán találkozik. Nem találkozik pedig legbiztosabb azért, mert ma már földbirtokos is a mozdító töké jászós labdává alakultak s az kinek a merő finanszíris esély egy darab fölét a kezébe juttatott, nem hozta magával okvetlenül

a kiállítási katalógus adatai szerint sok külföldi fajta tenyésztő tejjedességben sem több, vagy nem sokkal több az évi tejjedjel. Így például Dróy Vilmos félek-leperdi simmenthali tenyésztésében, a borjak nevelésén kívül 1890 liter az évi átlag. Így tudom ugyan, hogy itt a borjak sokkal többet fogyasztanak és az többlet a kitűnő tejjedesség-állatokban jól érkekszik; az eladásra s illetoleg várakozásra kerülő mennyiség azonban mégis kevesebb, mint a szomszoli tenyésztésében. A fogarasi m. kir. műsorudalom pinzai tenyésztésében az átlagos évi fejlesz eredménye: 1900 liter; a gödöllői m. kir. kornauradalom szintén pinzai tenyésztésében 100 tétőn után a napi átlag: 54 liter. Szamosfalvában pedig, a kiállítási kifüggesztett táblázat szerint az 1893, 1894, és 1895 évek átlagában: 54 liter volt; a következő eredményvel az egyes évek egyes hónapjaiban.

Ugyancsak a gödöllői m. kir. kornauradalom berinthali tenyésztésében, a napi fejlesz átlag darabonként: 643 liter, valószínűleg a borjak által elfogyasztott tej beszámítással, a mi azonban a kiállítási katalógusban nincs jelzve. A bonyhádi tájjedtelől álló szőlő-nyáti János Géza-féle tejjedességben 6 liter a darabonkénti és naponkénti tejjedjel; Karácsonyi Andrásy grófnő Elvira majorbeli szintén bonyhádi ténélből pedig 575 liter a napi átlag;

az illetofékészet ahhoz, hogy rangot vagy címet osztogasson.

A mi főurakról, kiket hagyományos családi tradíciókól az ósi földhöz, senki meg nem tagadhajta ugyan ezt az illetofékészet, mert nevének tekintélye a rang mellől olyan feleletést állít, mely gazdaszísi erköfitej igényét költözik; azonban éppen e helyen tapasztaljuk, miszerint az, hogy valaki tiszt gyakorlatában hivatotnak ismeretsekké, egymagában még nem elégséges. Szükséges a másik mozzanat közrefűzésása is, nevezetesen biztosiéka annak, hogy a rang birtoklása közös érvényű követelményekhez van kötve.

E követelmények sehol sem meghatározatlanabban, mint éppen a gazdaszísi pályán; holtt ezek híján nincs kívárza, hogy valaki öltetészerűség, előzetesít vagy méltánytalanság után jutott oly rangjelzést állásához, melyet csak az egyformán igazgató s fűrészdossz hozzájuthatás ténne igazolva megbecsülendő.

Olyan tehát az a feltett kérdés, amelyet társadalmi után, mint ez már megpendítve volt — megoldani sohasem lehet. A törvénynek kell a gazdaszísi kvalifikációit otlatomban résziesítenie, mert ez az alapfeltétele annak, hogy a rangban határozott igényjogszerűség is kifejezésre jusson. A törvényhozsának arra kell, hogy a törvény nem csupán a rang értékeit adja meg, hanem egyuttal egy fűrészdossz és sokszor nagyon is hátlatán pálya hivatottjainak erköfitej igazolást szolgáltat. B. B.

gróf Apponyi Sándor tenyegeli tejkaszaságában a bonyhádi téhenek 575 kg. (közülük 54 liter) tejet adtak évi átlag naponként és darabonként. A vasmegyei szarvasok tenyegeléséről, az évi tejhozamot: 1600—2200 literre becsülté a vasmegyei gazdasági egylet.

Mindzeket az adatokat csak azért közöltem a kiállítási katalógus nyomán, hogy példálkál igazoljam, az említett nagy tejkaszasági tenyegelés, magyar darvas téhenekkel immár elért eredményt, mely valóban nagyserű sikernek mondható; olyannak, mely esztendőn bizonyítja, hogy hazai ősi szarvasmucha fajtánkból könnyű szerrel lehetne nevelni egy teljes variációt, ama vidékek számára, melyek sajátos viszonyaik következtében, a hazai darvas fajtára vannak utalva jórövidben is. A néhány tenyegyző által kifejezett amaz aggodalom, hogy a téjteljesség fejlődésével a magyar darvasmucha majd elfinomodik, hiúvan van minden alapnak.

Hízen naponkénti példák igazolják, hogy ama simmenthalli tenyegéseinkben, melyeknek évi tejteljég valóban nagynek mondhatni, elfinomodásról szó sem. Bőteljé tehenet láthatunk bármely új fajtában, melyről inkább azt állíthatjuk, hogy durva eszontozatú, ókor típusú, mintsem hogy finom volna. Jól emlékszem az 1890-iki évi bécsi tevelési versenyre, melyben jurtag minőségben mikódott közre, s a hol Wilkosen tanár ad oculum demonstrálta, hogy a legjobb tevelő tehenek — 20, egész 24 liter napi eredményre — a verseny ideje alatt, legkevésbé sem igazolják azt a főteltést, mintha a bőteljé tehenek szükségképp finom testűnek kellene lenni. Bőteljé tehenét, megfelelő jó bikától származó, kellő erő eszontozatú, valamint a szükségélt testtömegű dicsékű, jól tevelő teheneket tartani csak eszontó, a tovább tenyegésére, bármely tenyegésében is sikerüljön, bő takarmányozással, gondos neveléssel, ápolással a tevelést fejleszteni, a bőteljélt általánosítani a nélkül, hogy az okvetlenül kerülendő elfinomodásból csak valamennyire is tartani kellene.

Virágk. Elek.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A buza jégkárbeszélése.

§ Hosszas tapasztalatot, arra tanított meg, hogy a jégvéretek a felbomlásra a legnehezebb dolgok közé tartoznak a megszárt arra a szomorú tapasztalatokra is rájöttem, hogy a gazda, szemben a biztosító-társulatnál majdnem minden esetben a röviddebb buzza. Az ilyen becslés egy kellemetlen proccszus, a hol két fél áll egymással szemközti, a kinek érdekei merően ellenkeznek egymással, s a leggyakrabban az az eredményre az órákig tartó vitáknak, hogy a károsult, bár nem meggyőződésből, de enged, hogy a kellemetlenségéltl mentül előbb szabaduljon.

A biztosító-társulatokak erős érve az szokott lenni, hogy "mennyiben képes a növény a jégvérezt kihervíteni". Ennek az argumentumnak ott van részben a helye, a midőn a növény elől indult a károsult meg, a midőn még nem indult szarba, vagy még a bokrosodás ideje tart, bár tudok példát arra is felhozni, hogy bokrosodási stádiumban ért jégvérezt 1882. a zelizi uradalom Pa-kerkudványi kerületében 20% kárt okozott a buzzában. Más elbírálás alá tartozik az a körülmény, midőn a jégvérezt a növényt, a társulati kiküldött ehogy sem akarnak érteni a növénytanhoz s a buzzának jégvérezt okozta megszeplősödését ritkán ve-

szik föl kárnak: Nekem volt egy esetem, hogy egy "végrezt" felcsorobolt "jégvérezt" a jégvérezt megvált batáblánál, a hol igaz, a kalászban magában nem volt látszólagos kár, de a szár és levél egy fehér folt volt, nem becsülté kárnak; — az őt követő másik becslés pedig 15% kárt állított meg ugyanott.

A kárbeszélő helytelen szisztemája okozza azt, hogy a termelő nem szivesen biztosít, és így az igaztan kárbeszélő félre, részint mivel a jégbiztosítás mindlunk igen magas. Ha a jégkárok, a termelő igazságos érdekeinek megfelelőleg oldatának meg, a jégkárdok is jobban prosperálnának, roint jelenleg. A kárbeszélőket a biztosító intézetekhez erős érdek fűzi. Nekik első sorban az intézet hasznát kell keresniük; az igazság, illetve az érdekek áll a rendelkezésére az eredmény az, hogy elvokkelt ritkán harcolnak, hanem az önzés győverével. A jégvérezt, lett légyen az bármily gyöngös s bármikort leve buzánkat, mindig kárt okoz. Es én nem tartom helyes dolognak azt a szisztemát, hogy a bejelentést kár főlvetelére a jégbiztosító társulatok betek mulva küldik ki a jégvérezt a jégvérezt ráparint zápor előzi, vagy követi s a vegetációra a jégvérezt táblákon látszólag vígan indul meg s 2—3 hete idő alatt a főlparjadó, épen maradt buzzatövek, a jégvérezt buzzatövek visszamaradása folytan nagyobb tenyegzési egységet nyerveen, a tulajdonképpeni kárt elmaszkirozók. A jégbeszélő szeme előtt, csak az épen maradt izmos, kifejtett kalászkó lámbólódznak; az elmaradtak jó fél lábnyira az épek alatt gunnyasztanak, megfőre, megfőrbűre; a kár ilyenkor relatíve mindig kisebbnek látszik, mint közvetlen a jégvérezt után, a mikor az ép és jégvérezt kalászkó egy föl-szinen voltak.

A biztosító intézeteknél az az eljárás, hogy a biztosított terméskározt leosztaltják egykezeknek, nagyon igazságtalan eljárás. Erre nézve volt magamnak egy esetem, a midőn a becslés egy 10 q biztosított 150 holdas buzzatáblánom a termést, a melyet jég kárt 6—8 q. becsülté. A jégvérezt erős volt, mert a jég nemcsak a buzza sáát érte, hanem sokat szarban tört ketté s a kalászkó jörése megvolt útve. Ezen buzzatáblán a kárt én 30%-ra becsültém, kaptam pedig 25%-ot, holott a termés jobb, vagy rosszabb voltára az idő már kevés befolyást gyakorolhatott, mert a jégvérezt s aratás közti csak 12 napi időköz volt s a terméseredmény lett 11½ q. holdanként. A jégkárbeszélő eme tévedéséből én levonom a következőt, mert vagy tudatlanságból tévedett 50% a termés felbomlásában, vagy rosszakarattól. Az előbbi, csak oly kárára válik a gazdának, mint az utóbbi; a kettő együttevén pedig a gazda romlására vezet.

Még egy harmadik "fogás" is lépre eszaltja a könnyen hívó gazdát. Jég káróknál, a kifogások minden eszéközét előzések a kiküldött és a károsult generózus szokott lenni, de az a generózitás, csak eszáltek szokott lenni, hogy a nagyobb károk levonásá, a termés leszálállítását a gazda elfogadja. A példa ez. Van nekem egy 70% bejelentésem, a hol tényleg 55% károm van s bebiztosítottam 8 q. szemteremése. Van egy másik táblám, a melyben 10% kárt jelettem bebiztosítottam 10 q. ára holdanként. Az első táblán leszálítja a termést 6 q.-ra az 30%-ot. A másikkál fölomelt a kárt 15%-ra s meghagyja a 10 q. termést. Pénzben kifejezve az első táblán (mondjuk 10 hold mind a két táblát) 80 q. buza 3 ft. — = 660 ft. kaptam volna 55% kárral 280 forintot. Kapok pedig tényleg 60 q. × 20 ft. = 1200 ft. az első táblán, a második táblán pedig 154 forinttal: a másik esetben kapnék 70 forintot s port hint a szememben 105 forinttal, vagyis az illető kár-

becslő 35 forint ajándékkal csak a biztosító társulatnak 90 forintot. Ez elég tisztességös polgári hasznot jelent.

A biztosító intézet kiküldötté azt mondja, hogy 6 neki első sorban a gazda érdekeit kell szem előtt tartani, mint hiszen ő nem hivatalnok a társulatnak, hanem csak időleges alkalmazottja s így nyien érdekében a gazdát megfővidíteni. — No hát érvény igen gyöngös. Nekem a részben az volna az érdeklésom, hogy addig is, míg a biztosítás kötelezettsége törvényileg is nem mondatik, s míg az állami intézetek a nem vonatik, addig a biztosító intézet becselési állami ellenőrizet alá vonandók.

Van az országban sok jeles gazda, a kinek nemcsak a kvalifikációja van meg ahiú, hogy egy jégkárt igazságos, minden érdeket menten megtudjon becsélni. Ezen intelligens gazdák sorából nevezem az állam kárbeszélő, a kiket bölbátása szerint a kár a becslés megfőítésére. — Az ilyen becslést semmi érdek nem kótné meg az államhoz, s meg a gazdához s az igazság szeméigben nézve eljéné meg a kár fölvételét. A díjazása ezen becsléseknek onnan kerülne ki, a honnan most. Húsz ére most is vannak le tisztességös eszszegget a kárvalottól.

Hogy mennyire képes a jég, meggyőzötté a termést ere nézve egy a f. év június hó elején jég által megvert buzzatáblán termést eredményt közlóm, a főlvsúlyt a szervek minőségére helyezve. A szóban forgó tábláról veti kalászkókt lefotografáltam s azokat a 201. ábrában mutatom be. A tábla károsult részén a kalászkókat a kár által károsult a termés 10% tölték. A termés minőségére azért helyeztem súlyt, mert a jégvérezt kalászkó szemek még fejletlen volt s laza.

Ezen kalászkókat kimozrosolva a következő eredményre jöttem. Az ábra bal oldaláról számitva az

a tábláról számitva			
1. számú jó kalász adott 32 szemet	70%	szemben	
2. " jégvérezt " 19 "	42%	"	
3. " jó kalász " 58 "	65%	"	
4. " jégvérezt " 18 "	28%	"	

A négy tétel eredménye az, hogy az ilyetlen megromlott buza, a melyben a jég 90% kárt okozott, a buza kalászkókat nem szarvasta, csakis szemben 64%-a tényleges veszteséget okozott; vagy a tényleges kár a mutatóköz 90% kárnak 70% teszi. Ez igen fontos dolgot azért, mert a jégkárbeszélő szemmelhátja a kalászkókat csak 40—50%-át szálkák jégkárnak vennis a szem minőségét, a melyet a jégkár okoz, a kalkulusból kihagyják. K. Ruffy pái.

A nemzetközi gazdakongresszus.

Nagy lényegű nyitotta meg f. hó 17-én Darányi Ignác földművelügyi miniszter a nemzetközi gazdakongresszust. A külföldi előlék vendégek közül megjelentek Argentína, Ausztria, Ausztrália, Németország, Németalföld, Oroszország, Szerbia képviselői, nemkülönben a külföldi gazdasági egyesületek valamint Magyarország gazdasági egyesületeinek kiküldöttéi s a földművelésiügyi miniszter meghívottai, nevezetesen: Wlassics és Peretz miniszterök, Szilágyi Dező képviselőházi elnök, Károlyi Sándor gróf, Wokerle Sándor, Széchenyi Pál gr., Bethlen András gr., Szécsényi Gyula gr., Szék Kálmán, Edöös Lorant, Appony Albert gr., Zichy Nándor gr., Károlyi Ödön, Zsuzsanna, Rogét gr., ifj. Széchenyi Imre gr., Rakocskó István, Hódvágás Sándor, Kossuth Ferenc, Semere Huba, Berndt István, Láng Lajos,

Földes Béla dr., Gerlóczy Károly, Tisza István, Rapacs Radó, Máday Izidor stb.

Az elnöki székét Darányi miniszter foglalta el, mint alelnökök Károlyi Sándor gr. és Bodó Albert államtitkár, mint titkárok Siczényi Imre gr. és dr. Rodiczky Jenő szerepeltek.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter néhány magyar nyelven mondott üdvözlő szót után, francia nyelven folytatja megnyitó beszédét, amelyben megköszöni az idegen államoknak, hogy magukat a kongresszuson képviselték, s üdvözlő ugrásokat, mint a hazai kiküldötteket s a megjelent hallgatóságot. Majd így folytatja beszédét:

Közös bajok, közös csapások hoztak össze bennünket, mert a mezőgazdaság súlyos napokat él s az a sajátság, hogy a termelő és fogyasztó államok egyaránt szenvednek ezen visszatámaszt alatt. Két évtizede immár, hogy a tömeges fogyasztás tárgyát képező összes árucikkeket, különösen pedig a főbb mezőgazdasági termékek árában az egész világon általánosan érzett nagymérvű

férfiakból álló t. kongresszus tanácskozási sánca egy nagy lépéssel előbbre vitt. Ismerve a t. kongresszus érdemes tagjait, előre látom, a vitaközös épp oly higgadt, mint szakavatott lefolyását; ez az objektivitás egyfelől és szakszerűség, másfelől a sikernek legerősebb garanciáját nyújtja.

A tanácskozások gyors menetének ezáltal a tanácskozás három szakaszlyában fognak folyni; mind a három szakosztály hivatva lesz a gabonárák hanyatlásának okait s a válság megszüntetésének vagy enyhítésének eszközeit kutatni.

A miniszter utal ezután az egyes szakosztályok által megvitatandó kérdések alapját képező főbb momentumokra s beszédét a következőleg végzi:

Midőn önök a kongresszuson megjelennek, a magyar nemzet állami életének ezred-éves ünnepét áll. Századokon át védte hazánk kardjál kezében a nyugati civilizációt; most a béke eszközeivel küzd új hivatásában, hogy gazdasági és kulturál te-

tárgyal, melyek az egész világot érdeklik. Dicsőségnek tartja Budapestre nézve, hogy a kongresszus itt tartatik meg és meleg rokonszennel fogadja a város nevében a kongresszus tagjait és kívánja, hogy a kongresszus tanácskozási sikeresek legyenek.

Károlyi Sándor gróf, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nevében magyarul üdvözlötte a kongresszust és a földmivelésügyi minisztert. Beszède így hangzik:

Tisztelt gazdakongresszus! Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek rég táplált óhaja volt az, hogy egy nemzetközi gazdakongresszus tárgyalja mindazokat a kérdéseket, melyek itt ezen országban bennünk, földmivelőket az utóbbi deezenniumban fokozódva érdekelnek. Az Országos Gazdasági Egyesület ezen óhajához hozzácsatlakozott a III. országos gazdakongresszus is s együttesen kérték a földmivelésügyi miniszter utal ó exzellenzciáját, hogy hívja össze ezen kongresszust. Midőn mi most az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről, nemkülönbön a tavalyi gazda-

201. Ábra. Buzakalászok egy jégkért szenvedett területről.

és mind aggasztóbb jelleggel ütő s a termelő osztályokat sújtó hanyatlás állott be.

Az ez által előidézett mezőgazdasági válság immár elviselhetetlenebbé kezd válni s félt, hogy a hosszantartó mezőgazdasági válság az ipar és kereskedelem válságát is maga után fogja vinni. Minthogy a közvagyonosság fejlődésének és a társadalmi osztályok legsúlyosabb rétegeinek alapját a legtöbb államban a földhírtok jövedelméhez képezi, nyilvánvaló, hogy ennek így nagymérvű csökkenése még a közgazdaságiaknál is károsabb társadalmi hátrányokkal járhat.

Meggyőződésem szerint az államoknak nemcsak figyelemmel kísérni, hanem hathatósan támogatni is kell minden oly jogszabályt, mely a mezőgazdasági termelőknek kedvező feltételeket biztosítani alkalmas. Midőn tehát részemről különös szerencsémnek tartom, hogy a napirenden levő s már régóta az egész világot foglalkoztató kérdések megvitatására a magyar állam alkalmat adhatott, mindenekelőtt azon reményemnek kívánok kifejezést adni, hogy azok megoldásának előkészítését sikerüljön fog az oly kiváló szak-

kintetben a kelet és nyugot érintkezését közvetíteni segítsen.

Vizonylag kis nemzet vagyunk mi a népek nagy családjában: távol is áll tőlünk minden kérdés, de azért büszkén tekintünk vissza multunkra s annak hányatott történetére. Ezen érzéssel csak egy van bennünk erősebb s az a bizalom és törbetetlen hit jövőnk és jövő hivatásunk iránt. De hogy e hivatásnak megfelelhessünk, szükségünk van a nemzetek rokonszenvére. Nagy célok, nagy érdekek, nagy csapások hozták e kongresszust össze, de azért engedjék meg, hogy a művelt világunk így fényes és számos képviselőségében e kongresszuson jelölés és zálogot lássuk azon rokonszenvnek is, melyet a testvérm nemzetek iránt tanúsítanak. Fogadják ezért hazafiai köszönetünk s higgylék el, hogy minden magyar ember örül az ögök itt létenek és szívesen látja önököt! (Eljenzés.)

Gerlóczy Károly Budapest székesfőváros polgármestere üdvözlötte ezután a kongresszus tagjait. A kongresszus fontosságát kiemeli, mert a kongresszus oly kérdéseket

kongresszus végrehajtó-bizottsága részéről is óhajunk teljességedét látjuk, hogy megtörtént, a mit vártunk, t. i. hogy a nemzetek legtöbbszöröbül itt képviselőket tisztelhetünk, midőn azt látjuk, hogy komoly vitára készülnek azon kérdések felett, melyek a kongresszus naprendjére kitűzve vannak s melyekhez azon reményűt fűzzük, hogy lassu, de folytonos tisztázásuk földmivelőink helyzetét javítani fogja, akkor valóban csak örömet fejezheti ki az Országos Magyar Gazdasági Egyesület s vele az egész magyar gazdaközönység, hogy a miniszter utal a kongresszust rendezte. (Eljenzés.) Kettős megbízatásomból folyólag tehát midőn üszinte köszönetemnek adok kifejezést, egyuttal kívánom, hogy mindaz, a mit mi ezen kongresszustól várunk — t. i. az eszméknek tisztázása — esakuyán végbenemjen és annál hasznosabban érvényesüljön ezen ország javára. A különböz nemzetek képviselőit, kiket magunk között tisztelhetünk, tekintünk mint édes testvéreinket, a kikkel együtt akarjuk az egész világ gazdait érintő fontos kérdéseket meg-

vitatni s a mit tőlük tanulni fogunk, az bizonyára ezen ország javára fog válni s viszont a külföld képviselői is azzal fognak távolni, hogy eredményes volt a munka, a mit végeztek. Az O. M. G. E. és a III. országos gazdaságkongresszus végrehajtó-bizottsága néhon ímetelvé köszönetünket fejezem ki a miniszter ur 6. kezeltetésének a kongresszus összehívásáért, de köszönetünket kell kifejeztem azoknak az uraknak is, kik messze országokból jöttek közünk, hogy tudásunk felvilágosításán bennünket o nagy horderejű kérdésekben. Az O. M. G. E. által e részben néron bizott missziót ezzel teljesítették. (Elszólás.)

Dr. *Rothley* Jenő föltitkár bejelenté ezután a kormány-küldötté neveit és a külföldi testületek kiküldötteiné, továbbá a kongresszus tartamára felkért díszelőkné és egyéb tisztelőkné névsorát. Bejelenté, hogy a kongresszus osztályai a díszelőt után azonnal összehívják és a kormány kiküldötté az I. osztályban *Kiss* Zoltán, II. osztályban *Gard* Jenő, és III. osztályban *Széchenyi* Jenő gróf.

Ezután Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a díszelőt berekesztette és megkezdődött az osztályülésék.

A szakosztályok a következőképp eljelték meg a tisztelőket: A. Az első szakosztály elnököké választotta gróf *Szapary* Gyula volt miniszterelnököt, *Krems* dr.-t a német eszárú kormány képviselőjét és *Daubré*-t, a francia kormány képviselőjét.

A második szakosztály elnököké választotta gróf *Földes* Andor volt földmívelésügyi miniszter, dr. *Schmoller* Gusztáv berlini egyetem tanár, dr. *Leopold* Emil egyetem tanár, a francia akadémia tagját és *Duckert* Gyula volt budapesti belga főkonzult.

A harmadik szakosztály elnököké választotta *Rakovszky* István, az állami számvéveszté- elnökét, a III. országos gazdaságkongresszus kiküldöttét, dr. gróf *Faina* Eugenio szenátort, az olasz kormány képviselőjét és *Timmerfeld* titkár, az orosz eszárú kormány képviselőjét.

A III. szakosztály vármegyéi alszólója elnökül megválasztotta gróf *Bethlen* Andrást, *Cecil* Parkert, az angol kir. gazdasági társlau képviselőjét és M. de *Plozet* jegyzőkönyvi vezetőét *Szénthó* Menyhért miniszteri titkár.

Az egyes szakosztályok azonnal megkezdék a tanácskozásokat, melyeket a legközelebbi számbunkban fogunk ismertetni.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

297. sz. kérdés. A repeszéket teljesen tönkre tette az „Agrotis segetum” hernyója s így azt tartuk, hogy az elvetendő ősz gabonáknak is nagy károkat fog okozni; mi módon védekezhetnék e rovarok kártétele ellen? Vajta. K. B.

298. sz. kérdés. Buzából a rozost *Rauber-Lessith* rendszerű rostával elválogatani nem bírom, kérem szíves jánusokait arra nézve, vajjon létezik-e rosta, vagy rostalemez a rozsd elválogatására? Boeconád. G. K.

299. sz. kérdés. A beküldött rovarok reprodukciójában nagy károkat okoznak. Férjeszekedjenek velük a rovarok meghafarózást s az ellenük való védekezés módját közölni. Ujfalva. Gf Z. J.

290. sz. kérdés. 2^{1/2} éves kilejődött úszón a bikát sehogyan akarja felvenni,

mit kell erre nézve használni, hogy az úszó meginduljon? Sz.-Bogárd.

Gy. R.

291. sz. kérdés. 1. A kisdodóvi törvény a gyermekmenhely építését költségeire nézve úgy intézkedik, hogy azon pusztá, vagy tagbírtokosaira, melyekről a gyermekek a menhelyre be nem járhatnak, adó ki nem vehető; de azra azonban ezen törvénynek, több bírtokosra, kiknek tanyaia távol van és a gyermekek onnét be nem járhatnak, föld, ház és kereseti adójuk után 11% pótlást kell kivéve, azért mert nem a tsány, hanem a faluban laknak, bár ott sem eszedéjük, hogy gyermekeik nincsenek. Jogos-e azon követelés? 2. Bérleto szerződésébe az adót fizetésé meghatározza egy pont, a mely így szól: „Bérlo tartozik a protestáns egyházi adó kivételével, bármely néven nevezhető adókat, legyenek azok akár államiak, akár községié, fizetésre.”

Miután bérlo és tulajdonos megnyuzszanak a t. Szerkesztőség által kimondandó ítéletben: tisztellett kérjük, hogy a 1-ső pontban említett nemházi adót melyik tartozik fizetni? Téth. M. J.

292. sz. kérdés. Trágyázott búkköny után van 50 holdas tábla repézem, mely szépen fejlődött; azonban néhány nap óta ropogtat sok fekete hernyó lepte el, — gondolom a honvédegar hernyója — s nagy pusztitást okoz benne. Lehet-e valami módon a hernyók pusztitását ellenszenvény próbálom már a hengerzést és a fagoslatást, az eredmény nélkül. Páli. M. Gy.

Feleletek.

Bugás beszintelés.

Felelet a 291-ik kérdésre. Német szaklapok ismételten hoztak közleményeket arról, hogy egy pár szem serét, marha vagy disznó méhébe (s nem hüvelyébe) téve, az ázekedő dolgot vagy beszinteti. A közlök, mint ki próbált dolgot publikálták ezt. Anyai bizonyos, hogy északi Németországban évtizedek óta hisznek az eljárás hasznában, nem lehetetlen hát, hogy van valami igazság a dologban, mert a francia *Eloire* is közli, hogy így módon termékelenné lehet tenni a serést és kutyát, de nem mondja, hogy a kóslatás s illőleg a rühetés tnyolg beszintü-e, pedig ez a fontos és nem a termékelenné fétt, mert ez utóbbi a himbez nem bocsátással is elérhető.

Kérdéstevőre is kétségtelenül az lényesebb, hogy bizonyára hibába állándó kezdői, melyeket ki nem miskarólatott, nem félhözdenek, mivel rühetven romlanak.

Csak azt nem értem, hogy miskarólohoz nem juthatva, miért nem fordul állatorvoshoz. Az valamivel drágábban ugyan, de kímiskarolja állatát. Avagy miért nem így egyik egyik megbízható emberét erre a munkára bízta? Hiszen nem oly nagy költség az s tizeseten is van írva pl. A serés, annak tenyésztése és hízatlása” ezimú könyvben is.

Egyébiránt tegyen próbát egy-két állatjával azzal az őz-góbeccsel, vagy aztán nyugodjék belé abba, hogy a hizának indult kozaknál a rühetés *önmagától* is bekövetkezik-e, vagy hogy mi károsítja a hizát, a javulásban sokszor hátra fognak maradni éppen a nősülési vagy ébredése következtében. Különbölen a góbecest betendő, le kell a kozást fogni és két hátsó lábánál fogva hátsó részét megemelve, ujjal kell betölni a seréteket méhébe. Ezt legjobb akkor eszközölni, mikor a kozsa rühet, mert

akkor a méh szájadéka nyitva van és a serét méhébe juthat. S mint mondam úgy, és nem a hüvelybe kell annak jutni. Δ

A tők feltakaronyozása.

Δ *Felelet a 295. számú kérdésre.* A tők egészben, magjával együtt, Kőszin serit 11% száraz anyagot, 0,7% emészthető fehérjét, 0,1% em. zsirt és 6,8% em. szénhidrátot tartalmaz.

Mint ebből látható, nagyon vízényes takarmány, éppen úgy, mint a répa, melyly különben táplálóanyagataralom tekintetében is majdnem megegyezik.

Takaronyozására nézve mind az áll, a mi a répa vonatkozójag ismeretes. Leghelyesebb tehát elaprózva, friss állapotban etetni. Legelőre járó sertésekkel eteve az elaprózás költségeit megkímélhetjük, ha a tőköt egyszerűen a földhöz vagyis, mikor az darabokra esvén szét, a sertés husok részét és magját eszik csak meg, héját pedig ott hagyja. Ha nagy mennyiségű tőkkel rendelkeznék és hogya attól is kell tartanunk, hogy megfagyhat, úgy elaprózott állapotban veremben besavanyíthatjuk. A besavanyított azonban csak folt anyai mennyiség adható az állatoknak, mint a frissből. Szokás főzni is, mi azonban fölösleges dolgos a csak abban az esetben indokolt, ha fagyott, penészes, vagy bármiképpen is meg van romolva.

Hasonlóan etethető fol úgy a sertésekkel mint a szarvasmarhákkal. Leginkább azonban sertésekkel szokás etetni és pedig vagy a rüde, legelőn járó sertésekkel, melyeknek, ha magját pl. olajtérűbe nem szedik, egymagában is elegendő táplálékot nyújt; valamint a hizósertéseknek is megfelelő 1000 kgr. élősulyra 50–60 kgrm, ha mellette meg elegendő mennyiségű korpat vagy darát stb. is nyujtunk.

Az állat takarmányozható fol a tők a tehennelk, ökrökkel és göblyökkel is. A tehennel két, állítogal a sok töktől keserény isz lesz, mi azonban csak akkor követhetik be, ha a tők minőség tekintetében nem agéss kifogástalan. Adható pl. tehenneknek 1000 kgr. élősulyra 25–30 kgr, ökröknek 30–40 kgr, göblyöknek 60 kgrm.

A tehennelk, ökröknek és göblyöknek is éppen úgy, mint a hizó sertéseknek, egymagában nem elegendő takarmány, hanem szükséges még más szalás és abrak-takarmányt is nyujtani mellette.

Igy tehát a kérdéstevő megfelelt más takarmány mellett akár göblyével, akár pedig hizósertésével. Ezzel is fel a takarmányot, mindenféleképpen jól értékesítheti azt. cs.

Cizroszár értékesítés.

Felelet a 296. sz. kérdésre. Ha a cizroszár kifejezés alatt a cizroszárkált (Reistroh) méltóztatik érteni, annak előkészítésére vonatkozólag röviden a következőket ajánlhatom:

Miután a cizrok beérett, s le lett aratva a szakált, mintegy 15–20 éven nagy száral, a szék többi részétől el kell választani illetve arról le kell vágni.

Levágás után következik a magnak lecséplése, vagy arra szerkesztett cséplőgéppel (kapható Kühne gyárban) vagy egyszerű fakéssel, kézzel.

Ha ez a szerkesztés után a szakált ki kell szedni, az a magjától is meg kell tisztítani követelő munkát s e közben történjék az mesterséges meleggél vagy fedett szellős helyen vékony rétegekben való kiteregetés által — nagyon kell arra vigyázni, hogy a szakál penészt ne kapjon, meg ne barnuljon, mert ellen esetben értéktel veszt.

A cizroszárkált értéke métermászként 8 és 16 frt között ingadozik. A finom szalu,

fehér vagy sárgásfehér a becses, a zold vagy sárga színű bura számban ez a töl-
teléknél használható, nem keresett dr.

Nagyobb gyárak, melyek a csirok-
szakdát megveszik, Braun Lipót és T. s. Kasz-
kass; Tombác és társa, Szobotka testvé-
rök Szeged, Tafler Jakab Orosháza; Maksa
Mayer, Velika-Gorizia (Horvátország).

Szolnok, 1896. szept. 12.

Sealay János.

Vételezés a vetési hagyomány ellen.

Feladat a 287. sz. kérdésre. A vetési ha-
gypolitikai (*Agrotis septima*) hernyói ellen job-
b és sikeresebb eljárás nincs, mint azt a te-
rület, a melyen a repcét tönkre tették az ősi
gabona elvetése elől sertekekkel lehető-
leg sokszor megjártatni: ezek a hernyókat
kitűrik, felszedik és megveszik. A siker —
ismétlően — annál jobb, minél gyarkrabban
ismétlődik a esztendőre. Ha a tönkretett
repczeföld mellett füves megyék, vagy bár-
mely gazos terület van, tessék azokat
is feltörtetni vagy legalább a sertekekkel
feljártatni.

Jablonszki J.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

IV. országos gazdakongresszus. — Burgonya- Kimentő-gyűlés.	1351
Agár napok.	1351
A nemzetközi gazdakongresszus. Tárca. Hangjelölés.	1352
Állattenyésztés.	
A magyar darvas szarvasmarha fajta, mint tejszű- marha. <i>Vérhő Elek.</i>	1353
Növénytermelés.	
A buza férgébeteles. <i>K. Ruffly Pál.</i>	1354
Leveléskény.	1356
Vegyesek.	
Megvizsgálás. — Hálalóznók. — Az országos gazdakongresszus. — Idegen borok besze- mészése és borharmisítás. — A kőbányai pi- acz megnyitása a magyar sertések számára. Gyümölcsértékesítési tanfolyam.	1357
Kereskedelm., tözse.	
Budapesti gabonafőzde. — Vétőmagvak. — Mű- tények. — Hecsuagva plomboa. — Szesz- üzet. — Elemlétkennék a budapesti helytárs- ságon. — Budapesti takarmányvásár. — Állat- vadások. Gazdasági és tenyészmarhavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lovásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szarvasmarhavásár. — Ingalizánok árverése (20000 ft becsértéssel feltű).	1359

Megvizsgálás. A földművelésügyi miniszter *Dionys*
Kalmán garayt kelteti, Zemplén vármegye akadémia-
újhegyi járására néve, az állandó gazdasági tudóstól
tisztelt hitél meg.

Hálalóznók. De Riso *Cernyadi* Sándor a Magyar
Hálalóznókban gazdasági elődjára meghal
Budapesten. *Tarjányi József* földhivatkoz, takarék-
pénztári igazgató, meghal Péterváradon.

Az országos gazdakongresszus. A IV.
országos gazdakongresszus végrehajtó-bizott-
sága vasokos füzetét adott ki, mely a kon-
gresszus történetét, szervezettel, tagjainak
névsorát és előadói javaslatait tartalmazza.
A füzet minden kongresszusi tagnak meg-
küldötték, hogy a szükséges időközökben meg-
szerezhesse. Miután a füzet az előzőleg
gazdaknak van is kézhöz jut, feleslegesen
tartjuk annak tartalmát ismertetni. A kon-
gresszusi tagok jegyzékbe mindazok felvé-
tetek, a kik jelentkeztek, vagy az egyesül-
tet által bejelentettek, de részvételi jogok
teremtésén csak azok fogtak birni, a kik a
tagsági díjat be fizették. Ha egyes kon-
gresszusi tagok kérték az akadályok miatt,
vagy azért, mert a tagdíj befizetésével még
hátrálékban vannak, a tagsági jegyet még
nem vették kézhez, legcélszerűbben még-
nyesen vehetik át a jegyet, szeptember 23-ig
a kiállítási időában (Ulfi-ot ut, 25. Köztelek),

24-én pedig az ünnepélyek csarnokában, a
kongresszus színhelyén. Együtt az előző
számban az előadói javaslatokat tartalmazó
munkát is megkaphatják a tagok, a mennyi-
ben kézhez nem vették volna. Terveések
kikerülése végett figyelembe ajánljuk a kon-
gresszusi tagoknak a szétküldött vasuti
igazolványok szögét. E szerint kedvezményes
vasuti jegy csakis *érvényes vagy szendélynyomokban*
vethető igénybe, tehát gyorsítottan nem.
Gyorsvonatokra *érvényes kedvezményes* vasuti
jegyre jogosító igazolványok egyáltalán
nem adattak ki. Továbbá az igazolvány
csakis a kongresszusi tagok személyére
néve érvényes; családtagok igénybe nem
vehetik. Ugyanigy a kiállítási belépő jegyet
is csak a kongresszusi tag használhatja,
a tagsági jegy felmutatása mellett.

Idegen borok beszezésése és bor-
harmisítás. Fiúmban és Triestben már ismét-
elten rajtakaptak több borkereskedőt, hogy
elcses borokat csempészenek be az országba,
s hogy a becsempészett olasz vagy egyéb
külföldi borokat eszezsik, szeszek vagy
más egyéb szerekkel keverve, megveszik
borként hozzák forgalomba. Termé-
szetes, hogy az ilyen vámtelenesen becse-
pészett borok a hazai borok árát nagyon le-
nyomják, s ezzel nagy károkat okoznak
hazai borkereskedésünknek. Az utóbbi idő-
ben 3-4 nagyobb stílyú csempésztésre jötték
rá, melyek közül egy eszeben 27000 frtot
lett ki a csempészett borok vámszögze. De
akárhány eszebe nem jönnék rá azon ható-
sági közegek, melyek a borcsempészt ellen-
görszére hivata vannak s így ki sem szá-
mítható az a kár, a mi ezáltal a hazai bor-
termelőinkre hárul. De nemcsak a csempé-
szetet, hanem a borharmisítást és műbor-
gyártást is nagyon ük. Fiúmban és
Triestben mint országonkban a bortermé-
zők egyetkezetet, amely már régóta ellen-
súlyozni próbálja a műborgyártást; e célból
értekezletet hívott össze Triestbe, a mely-
ben Isztria és Dalmácia összes bortermelői
megjelentek. Elhatározták, hogy a kormány-
hoz újabb memorandumt nyújtanak be a
műborgyártás megakadályozása és a műbor-
gyártás eltiltásának céljából. Nagyon
kívánatos volna, hogy végre valahára az e
térten tapasztalható visszaéléseket az erre hiva-
toltak lehetőleg tenni igyekezzenek.

A kőbányai piacz megnyitása a magyar
sertések számára. A földművelésügyi minis-
ter a kőbányai sörtespiacot újból megnyit-
otta a magyarországi sertések számára,
melyek felhozhatják egy, o hó 9-én kell ren-
deléteben a következőkben szabályozta: 1.
A Kőbányára felszállható sertések létszá-
mát 20,000 darabban állapította meg, a to-
vábbi beállítás csakis a Kőbányáról időköz-
ben elszállított sertések számának arányá-
ban lett megengedve. 2. A sertések Kőbá-
nyán csupán azon szállásokba állíthatók be,
melyek vasúti állomásokhoz tartoznak. A
lerakására külön rakodóval bírnak, továbbá
pedig megfelelő módon fertőtlenítenek.
*Sertekeknek a Kőbányai piaczon látón való haj-
sítás a miniszter még kivételesen sem engedélyezte.*
3. A vásárolkor vett (szedett) sertések kizá-
rással Kőbányára csakis olyan sertések
szállíthatók: a) melyek alkálkban együtt
netve vasúti állomásokban eszt tartat-
tak és 120 kg. vagy ezen felüli súlymal bí-
rnak; b) melyek oly közösgéből származnak,
a hol a sertésreke ragados betegségi mátt
semmiféle (udvari, majori, közögi) zár fótt
nem áll; c) melyek oly közösgében más ser-
tesekkel elkölítve legalább harmincz napon
közösgyűlést állatok között és is. Olyan
forgalmat, minőt az amerikaiak is. Olyan
időközlet kerül felmutatnak, Európa öt év
 alatt sem képes felmutatni, de 3-3-5 millió
hektoliter buza egy év alatt az egész
világon soha sem terem; 4-4-5 év kell,
 hogy a világ annyit produkáljon és 20-25

e) melyek tulajdonosai két napon előtt aláírt
nyilatkozattal megígérték, hogy a világ
Kőbányára felhozott és ott tartott falkekában
esetleg gyanusnak látszó állatokat a hiva-
taltal egyeztet felszólítására, kártrítésre
való igény nélkül leszerelták, illetve azon-
nal levására előlították. 4. Az a sertés-
tudalnos, a ki Kőbányára serteseit szállí-
tatni kívánja, a felszólítás megkötése szá-
mát és az elkölítési helyét az illetékes
kerületi állami állatorvosnak tartozik beje-
lenteni. Ha a Kőbányára érkezett sertések
között a kirakás alkalmával csak egy darab
sertés találtatik is ragados betegségre
szendevendő vagy gyanusnak: az egész szá-
llítvány a feladós helyére azonnal visszakü-
ldendő vagy levásra cserélendő azonnal észlel-
tendő.

Gyümölcsértékesítési tanfolyam. Darányi
Izgnác földművelésügyi miniszter elrendelte,
 hogy az október 1-3-ig tartandó nagy gyü-
mölcs- és szőlőkiállítás alkalmából a fővárosba
ránduló szakközönség részére október 3-4-ig
a budapesti (gellérthegy) kertészeti taninté-
zetben egy négy napig tartó gyümölcsértékesíté-
si tanfolyam szervezésére. A tanfolyam közö-
nségközé a ki fogják tanítani egy a gyümölcs
eltartására, valamint annak asszal-, szesz-
és borkészítés útján elérhető feldolgozásáról
és értékesítéséről. A feldolgozási módokat
mindjárt gyakorlatilag a gépek és asszálakon
be is fogják mutatni. Ez a tanfolyam teljesen
ingyenes és jelentkezőknek arra férnak a
költséggel egyaránt. A jelentkezés egyeztet levél-
ben *Mohár István* országos gyümölcsértékesíté-
si miniszteri biztoshoz intézendő.

Az amerikai tözseket papir-buzafor-
galma. Igen érdekes levelet közöl egy helyi
béli mercantilis irányu naplaj, a melyet
egész terjedelmében azért tartunk érdekes-
nek reprodukálni, mert világos a képet a köz-
ségi viszáltságról, a melynek egy részét a
előző számban a gabonákrak eszökésére. Ima
a levél: „New-Yorkból írják a következő
nagyrédeki sorokat: Az amerikai farmerek,
a kik az amerikai határüözletet kinövesítet
már rég időktől fogva oroszozták mind-
jobban kárthatozták a bözök szaporítását.
Ismét több városban kereskedő határüözlet
a bözök építé. Pedig a sok bözök mint
az illett a) levelezése írja — már eddig is
megrontotta a realis gabonaitéletnek,
mert, a gaonaccszárú-forgalmat a minu-
mumra redukálta szemben a határüözlettel,
a mely a tözseidőn óriási mérvet ölt.
Chicago viszi elől ezen a tózserenpet: ez
a város rettenetes papirbuzát forgat na-
ponként és csak alvamiat a készárüözlet-
ben. Nem hisnk az ember, hogy Chicago-
ban 25-40 millió bushel buzát forgatnak na-
ponként, de csak papíru, melyfél szemben
a készárüözlet évi forgalma alig több, mint
27-32 millió bushel. Tehát ugyanannyi bu-
zának, a mennyi a határüözlet esetleg egy
nap alatt felbuzra eszök, órányan még
egy év kell. Megesett azonban már a new-yorki
tözseid is, hogy egy nap alatt 44
millió bushel papirbuza szerepelt a for-
galomban; 1890-ben április hó 14-én történt
ez, pedig hát a new-yorki tözseid is csak
45-60 millió bushel buzát (készárüözlet-
hez képest) a tózserenpet. Az amerikai Állam-
okban a papirbuza szerep órányan már
egy keveset mondunk, ha kijelentjük, hogy
évenként 3-3-5 milliárd hektoliterre néve
történnek kötések, míg az egész készárüözlet,
illetve az export évenként alig rug
többe, mint 50-55 millió hektoliterre. Ez
az óriási különbség megmagyarázza a ga-
bonamárkát folyólagos árszökést is. Olyan
forgalmat, minőt az amerikaiak is. Olyan
időközlet kerül felmutatnak, Európa öt év
 alatt sem képes felmutatni, de 3-3-5 millió
hektoliter buza egy év alatt az egész
világon soha sem terem; 4-4-5 év kell,
 hogy a világ annyit produkáljon és 20-25

Országos Magyar Kolesönös Biztosító Szövetkezet.
BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évban.

Elnök: **TELEKI Géza** gróf. Altitök: **CSÁVOSY Béla**.

Iszapótlási tagok:

ANDRÁSHY Géza gróf, **BUDAYNÖVEK SÁNDOR**, **BUSZEVITTY ALBIST**, **KOMÁTYI BÉLA**, **PECHY ZAMAS**, **PÜSPÖKI ERKEL**, **REBIKÉNY GYULA**, **SENYIKALHY KÁROLY**, **SZILLASSY ZOLTÁN**, **SZÓTYI ESTERÖD**, **SZTYÁRKY ISTVÁN** gróf, **TELEKI SÁNDOR** gróf.

Vezetékgazdái: **SZÉCSENYI Zsigmond**.

Az Országos Magyar Kolesönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönös általános elismerése szerint hiven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönös évek óta sürgetett és a károsnak gyere és méltóságú kiegészítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

éplület és átalány (pauusal) biztosításánál

rendkívül mérsékelt díjjal telomen megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet tisztán csak a díjakat számlája fel a megfelelő kincstári béléssel; minden más illeték kizárásával.

A takarmany és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmértékesebbek. **!**

! Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a biztosított 5% átjengedéményben részesülnek. **!**

Kiszáradt, ha haszna egyszerre, egy csomóval megvásárolható. **!** Különböző ajánlati terményeket biztosítók, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatószék Budapest, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített iigyökségek.

Szikes talajok javításánál

az általank nagyobb uradalmakban eszközlött próba-gipszszéssel kitűnő eredmények lettek elérve, melyekről bővebb felvilágosítással szivesen szolgálunk.

Mindenemű más mütrágyát

hamisítatlan jó minőségben az ajánlott betartalom szavatolása mellett legutányosabban szállítunk. Ingyenes ismerető füzeteket (Collumellátó) bérmenten küldünk.

A Sátorigyárak központi irodája:

Budapest, IX., Dandár-utca 25.

Eredeti Angol kosok.

Hampshire-, Oxfordshire-, Shropshire-, South-down, Cotswold és Lincoln kosokat szállít megrendelés, után 14 nap alatt bármely állomásra

PICK OSWALD,
 tenyészállat-imperteur
Budapest, Külső-Keresepati I. szám.

Ö. és. és kir. apost. Felszolg legmagasabb elismerése. Nagy arany-érem, valamennyi világkiállításán.

paraín-, Ceresin-, stearinggyertyák és zsíradékárny-gyár Gust. Wagenmann, Wien.

Központi iroda: **VI. Magdalenenstrasse 16, a Theater a. d. Wien mellett,** ajánl elismert kitűnő minőségben legelősb gyári árakon: ásvány-, gőpkénolaját és zsíradékot. **Orosz ásvány-kénolaját** (Bakusumi, Oleonaphia) legelősb fagymentes gőpkénolaját, olivolaját, fűolaját, ásvány-gőpkolaját megvásárolható. **Wagenmann-érem** megszerzését és hengerszirtit a gőzhengerek kénéschéz; **szabad kocsikénós, fekete, sárga, kék, uszó, olasz világos I. és II. minőségben, szőlő gyúrtmányok** legelősb gyári áron, tokerkókat és hengereket stb. kénéschéz. **Ásvány világító olajok:** petroleum stand, white. **Gyári petroleum** vesztélytel, csak 40° C-nél gyúlitató; **szalon petroleum, császárkő** egészen fehér és vesztélytelen. **Stearinggyertyák.** Bécsi minőségben. I. minőségű, narancs vagy rózsaszín csomagolás. **Austria gyertya** I. minőségű, narancs vagy rózsaszín csomagolás. **Ceresin (ásványviasz), templomi gyertyák** minden válfajlétekeztenk.

Brilliant paraín díszgyertyák, sárga pinczgyertyák.

NB. Miniatúrák gyúrtmányaimból ingyen küldök.

Thost Ottó-féle
 rostély-öntőde
 Paris, Zwickau 1/4 Szent-Pétervár

Vezetékpiselő Budapestben:

KÜHNEL ADOLF

Wesselőny-utca 36. földszint.

Felvilágosítást és költségtérítést ingyen ad, tiszt. Feltámasztást, tölés, nagy szedeménkárta, a legnagyobb károság.

Magyar királyi államvasutak. Pályázati hirdetmény.

87319/96. sz.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. Államvasutak részére a jövő 1897. évben illetéleg 1898. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítási biztosítási kívánván, emmel nyilvános pályázatot hirdet.

I. Fémek: **vas** gyártás, vezetésben: Mahagoni, palizander és puzsagfa; különféle falemezek székülőhe; **vágott lemez**, stb.

II. **Festékek, olajok, különféle anyagok és vegyi-szerek,** vezetésben: Száraz festékek, lán, terpentínolaj, kőoldósanyag, kátrány, fűrdő-szavacs; rovarirtópor, csiszoló-árak, olvasztó-étegek, szóda, stb.

III. **Kefeközök** árak, vezetésben: Különböféle eszetek.

A kérés tárgyát képező egyes cikkkekett előtűntetők jegyzékek, melyek egyszerű smind ajánlati mintákul szolgálunk, valamint a szállítókra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamarnál megtekinthető és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzés (A. V.) szakszabályánál (Budapest, Andrássy-ut 76. sz. II. emelet 54. ajtó száma) kaphatók.

A szabályzerőben kiállított, ikenkint 50 kron magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, letelezési megvásárlás 2. évi október 31. napján 12 óráig, a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakszabályánál, **1000. sz. 10. cikk** értelmében, illetőleg posta útján oda küldendő, és a birtok ezen költségein l'ítendő ék.

Ajánlat 87319/96. számú.

Később bejuttatott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok betartása mellett állítanak ki, nem tevékenek figyelembe. Budapest, 1896. szeptember hóban. Az igazgatóság.

E hóban jelenik meg „Köztelek Zsebnaptár“ 1897-dik évre.

Szerkesztik: **RUBINEK GYULA és SZILVASSY ZOLTÁN,** az Orsz. Magy. Gazd. Egyelet titkárjai.

A „ZSEBNAPTÁR“ praktikus új beosztással, gazdag tartalommal s terjedelmes könyvtartalmú részszel és jegyzéknaplójával jelenik meg.

Posta díj 10 kr. **Előfizetési ára 1 frt 20 kr. Bolti ára 1 frt 50 kr.**

Megrendelhető a „Köztelek“ kiadóhivatalánál, Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek).

KÜHNE E. Mosonban

Magyarország legrégebbi gazdasági gépgyára
(1856)

ajánlja 40 év óta általán elismert és több mint 17,000 példányban elterjedt

SORVETŐGÉPEIT

sík és hegyes talajra.

Egyedül gyártása a szab. Laacke-féle szántóföld és rét boronálókak (25 féle nagyságban)

Ventki-féle szab. takarmányöllesztők. Új hengerek. Sack-féle ékkművesen nagyágúban. 3 és 4 vasú ékék, bármely talajviszonyokhoz. Rosták, magtárrostó 33 fti. Kenyelők, morzsolók, szecskavágók stb.

Új! Cizrokseplőgép. Új!

OLCSÓ LÓHERE MAGFEJTŐ-GÉPEK.

Főraktár: BUDAPEST, Váci-körút 57 a.

BURRELL-féle GŐZEKÉK

a legjobb munkaképességűek.

Szabadalmazott Compound gőzjármű, legnagyobb szénmegtakarítás, függőleges köldök, egyszerű kezelés. Utazni gőzhengerek, utazni lokomotívek.

Egyedül előkészítő hely:

MEISSNER és DIETLEIN

BUDAPEST, KÜLSŐ KERESPELY-UT I.

Simmenthali állatok,

gyümölcsös és diszjak, szőlővessző eladók a concóháti gazdaságban

és pedig:

Tellvér simmenthali 1½-2 éves hágokepes bikák, behátgott

gyümölcsösök: alma, körte, sárga- és díszbarack, szilva, cseresznye

nagy füvélésűekben, kívánatra erős példányokban.

Allecfák: jávor, érdei és zöld, kőris, rhus, hognónia, akác nagy

levélű és gömb-, szedes

Diszerekék nagy választékban: málna és ribizske.

Szőlővessző legjobb európai bor- és csemegefajtaik immaris talajról,

alma és gyökeres

Szent-Iványos, őzsi árpa, pádán korán érő fehér tengeri.

Kívánatra árjegyzék bérmentve küldetik.

Megrendelések és tudakozások Concóháti gazdaság címére, u. p. Ács küldendők.

1749 1749

MAŠEK V. TURNAU (Csehország)

kerti vetemény- és vetőmag-üzlete ajánl

szepemberi ültetésre

conferatát (ill.levél)k gazdaság választékban és kifogástalan példányokban van, valamint legújabb fajta nagyüzemi éperültéteint, továbbá

őszli ültetésre

gyümölcsös és diszjakat, szedesgőzök, sővény és díszültetvényeket, valódi harleini virághagymákat u. m. jácsint, tulipán, narcisz, Crocus stb. hagymákat, továbbá nagyoktat őszli ültetésre, mikről részletes árjegyzéket német és cseh nyelven kívánára ingyen és bérmentve küld.

1733

9728. sz.

Hirdetés.

A 4-ik hadtestparancsnokság kerületén fekvő cs. és k. közös hadsergeből csapatok 1897. évi biztosítási időszakra szükséges élelmiszer- és tárgyi felszerelési biztosítást végezték; 1896. október hó 5-én a csász. és kir. élelmiszeri raktárnál Budapesten; 1896. október hó 12-ikén a városi tanácsnál Kecskeméten; 1896. október hó 16-án a cs. és k. élelmiszeri raktárnál Székesfehérvárott 10 órákor délután; irásbéli lepecsételt birtokk alatt benyújtott ajánlatok után, nyilvános tárgyalások fogtak tartatni.

A részletesebb feltételek 1896. évi szeptember hó 12-én megjelent „hirdetmény”-ben, továbbá a cs. és k. 4. hadtest hadbiztoságánál a budapesti és székesfehérvári cs. és k. élelmiszeri raktárnál, — Kecskeméten a 13-ik huszárezred parancsnokságánál megtekinthető 1896. szeptember hó 5-én kelt szállítási feltételek füzetében foglaltatnak.

Budapest, 1896. szeptember hó 5-én.

A cs. és k. élelmiszeri raktár.

Minden fajta erdei csemeték,

erdők és sővények alapításához, szőlő és olcsó fenyő, érdei fenyő, fekete fenyő, szomora fenyő, Douglas fenyő, vörösfenyő, havas és fehér égerfa, jánus, bükk, fehérfenyő, szilva, nyírfa, tölgy és akácfaakat, csipke és bodzafaceméket ajánl a tavaszi telepítéskor Gutsenwattungban, Galitsa-posta Bochnia, Gálcza, Árjegyzék kívánatra bérmentve. Az erdei csemeték szállítására f. év október 1-én kezdődik. Tisztelettel kérik a levelezést német nyelven. 1892

FISCHER J.

szak gyári raktárban BUDAPEST Nagy-korona-utca 18. sz., vízmentes ponyvak közelebe, valamint új és egyszerű használatban volt vízmentes ponyvak jutányosan kaphatók. Repeszponyvak darabonként 3 forinttal feljebb. 1116

Apátii uradalom

1896. évi október hó 19-én délután 4 órákor ajánlati tárgyalás útján szabad kézből el fog adtatni. Az uradalom — az országának egyik legrégibb határföldje — Apátii és Viszló szomszédos községekben fekszik 2504 hold 76 ööl a 1200 ööl (ebben 1891 h. 786 ööl föld szántó, 293 h. 371 ööl erdő stb.) uradalkal és épületekkel, kitűnő földet, nagyon jól fövelmez, szép vidéken és értéke birói becsüi útján 643.055 ft 02 k.-ban állapítottatik meg. Az ajánlati tárgyalás szűkített megrendőknek rostdában (Budapest, VIII., József-körút 21. sz.) a jog megtartatni és venni szándékozik tartozak kiegészítésben vagy óvadékpótlás érdekében. A megrendőknek a becsüi 90%-át, vagyis 27162 ft 75 krt megmondónknál óvadék letenni. A birtokra vonatkozó közelebbi adatok, az ajánlati tárgyalás előzetlen előnyös listésé feltöltöttek, továbbá részletes jelzők teher a birtokon maradtak és a vételára becsüthető), a birtok szakértői leírása, a becsüi egyróknyóv, a jelölés becsüi leírásával, formális szerződés és a birtok jelölés megmondónknál, valamint Apátii-ban a községaházán megtekinthető és megrendőknek kívánatra az okmányok és egyéb példányai is jelentőzőknek átadás vagy postán megküldi. A fentlő haszonbérlet a vevő tetszése szerint felbontható vagy 1900 évi szeptember 30-ig fenntartható. A helyszínén Szeged-Göller-újszágúgyelő 3553 Postahatvan, Apátii melletti ad felvilágosítást.

Kelt Budapest, 1896. augusztus 20-én.
1709 Dr. Nagy Desző, ügyvéd, megmondónok.

Tűrészt. Köcsön

Élőbirtokokra

Legnagyobb költségekkel a 1896. évi október hó 19-én délután 4 órákor ajánlati tárgyalás útján szabad kézből el fog adtatni. Az uradalom — az országának egyik legrégibb határföldje — Apátii és Viszló szomszédos községekben fekszik 2504 hold 76 ööl a 1200 ööl (ebben 1891 h. 786 ööl föld szántó, 293 h. 371 ööl erdő stb.) uradalkal és épületekkel, kitűnő földet, nagyon jól fövelmez, szép vidéken és értéke birói becsüi útján 643.055 ft 02 k.-ban állapítottatik meg. Az ajánlati tárgyalás szűkített megrendőknek rostdában (Budapest, VIII., József-körút 21. sz.) a jog megtartatni és venni szándékozik tartozak kiegészítésben vagy óvadékpótlás érdekében. A megrendőknek a becsüi 90%-át, vagyis 27162 ft 75 krt megmondónknál óvadék letenni. A birtokra vonatkozó közelebbi adatok, az ajánlati tárgyalás előzetlen előnyös listésé feltöltöttek, továbbá részletes jelzők teher a birtokon maradtak és a vételára becsüthető), a birtok szakértői leírása, a becsüi egyróknyóv, a jelölés becsüi leírásával, formális szerződés és a birtok jelölés megmondónknál, valamint Apátii-ban a községaházán megtekinthető és megrendőknek kívánatra az okmányok és egyéb példányai is jelentőzőknek átadás vagy postán megküldi. A fentlő haszonbérlet a vevő tetszése szerint felbontható vagy 1900 évi szeptember 30-ig fenntartható. A helyszínén Szeged-Göller-újszágúgyelő 3553 Postahatvan, Apátii melletti ad felvilágosítást.

Kelt Budapest, 1896. augusztus 20-én.
1709 Dr. Nagy Desző, ügyvéd, megmondónok.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (postamentesen) kapható kiadóhivatalunkban.

A m. kir. honvédesapatok részéről.

1. A szállító a termény-cikketek rendszert a következő időszakokban köteles kiszolgáltatni: a kenyér és zab, minden hó 1-től kezdődő előlegesen 5 napra illetőleg a hó 20-ánáig végig terjedő időre; a zab keltőlök ha egyes állomások a helyi viszonyok, valamint a honvédesapatok érdekei megengedik, 5 nap helyett 10 esetleg 15 napra is kiszolgáltatható, de az által a kincstár semmimint kiadási kötelezettség nem háromhat. A szállítójuljón lov számára illetékes fővárosnak, vagy az egész lóra is, előre felvétel.
2. A kiszolgáltatási időszakokra néve, az elrendelt minden változósról, a szállító mindenkor idejében értesítetik.
3. A szállítási feltételek füzetnek X. pont 3. bekezdése szerint, a szállító a zabot a lakánnyába, illetékes a csapatok elhelyezésére szolgáló egyéb helyiségekbe a fejenkénti árban fuvarom költsége; ha tehát a szállító fuvarára nem hajlandó, ennek az ajánlatában határozati kifejezést kell adnia, mert különben feltételezhető, hogy az elfuvarozás a követelt szállítási árban már beemeltgattatik. Ha az elfuvarozás többen egyenlő árban ajánlkozának, akkor ezek közül az, aki az illetékes szállítási elnyere előnyben részesül.
4. Egy ajánlatok, melyek a kincstárnak a termény-anyagiarándozásheli szükségletek biztosítására vonatkozó, a szállítási feltételek füzetnek XV. pont 30. és 37. bekezdése által feltüntetett azon jogát tárgyalják, melyt egy ajánlatok, az egyik vagy másik cikkre néve — akár az egész tárgyalási időszakra, akár rövidbb időtartamra — a többi cikkre visszatartás mellett, szabad választása szerint elfogadhatása és helybenhagyhatása, csak kiválógó kedvező viszonyok között vétnék felkötés.
5. Azon vállalkozó, aki valamely közös állomás szükségletének szállítására vál-

lalkozik, ajánlatával még akkor is, ha abban határozottan nem volna kivéve, hogy a közös hadsereg és a honvédség, hanem röviden csak az, hogy N. állomás szükségleteinek szállítására vállalkozik, tekintet nélkül arra, hogy ajánlata a közös hadsereg részéről elfogadható vagy visszatartott, a honvédség irányában mindáig kötelezettségben marad, míg a honvéd hadsereg elfogadó vagy elutasító értesítését kezébe nem kapja.

6. A honvédkerületi parancsnokság részéről a kerület területén lévő minden gazdasági egyesületnek és közgazdasági hatóságnak (alapsan hivatalnak, szab. kir. és rendezett tanácsú városnak, nagyközségi előjárószákhó) a szállítási feltételek füzetnek egy példányra azon czómból küldetnek meg, hogy a netán vállalkozó termelőknél, az azokban foglalt határozatnyók tudomásvételére alkalom nyúljon.

7. Kiszágiték, valamint megmozgatószaki egyesületék és termelői óváak és biztosítók felkötésével és közgazdasági hatóságok részéről a honvédség részéről a közös hadsereg és a honvédség magukat egyetemesül kötelezik, és b) megmozgatószaki egyesületék és termelői kijelentik, hogy összes vagyonuk által kezességet kívánának, s ez utóbbiak, vagyonuk előlégség volta, valamint azt is, hogy a szállításra felhatalolt czúmbok ók a termelői, helybajszágitók igazgatók.

8. Mindnyó az egyi állomások elhelyezett honvédség kenyérszágitáste az egyi váraklányába kincstár költségén fog elfuvaroztatni, emelőfogy ajánlatvételöknek ajánlatában aztírnt is kell határozottan nyilatkozni, hogy a kenyeret az ajánlati érté a lakánnyába elfuvarozzák-e vagy nem, mert különben feltételezhető, hogy az elfuvarozás költségek az ajánlati árban már beemeltgattatik.

Általános határozványok a cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség részéről.

1. A cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédesapatok felkötöttatott elemzésükkel közös biztosítási végett a táblázatban megjelölt napokon, kizárólagosan írásbeli ajánlatok útján, nyilvános tárgyalás fog tartatni. — A tárgyalás helye, a szállítási idezek, melyre az biztosítottai fog, az állomás, valamint a szükséges mennyisége a táblázatban van előtűtetve.
2. Minden ajánlattevő, — a szerződési kötelezettségben már álló és teljesen jóhitűnek bizonyult, vagy a tárgyalási-bizottság előtt vállalkozóképesnek és megbízhatóknak ismert vállalkozók kivételével, — üzleti képeségét és erre vagyonának elégsége voltát, — a kereskedelmi és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi lajstromba bejegyzett czúmba nem volna, az illetékes gazdasági ügyfél által kijáitott bizonyítványával tartozik igazolni.
3. Bizonyítványok, melyek a tárgyalás napjától számított két hóná korábbi keletel bírnak, tekintetbe nem vétnék.

Az ezen bizonyítványokban igazandó vállalkozóképeség irányas és terjedelme a fentebbi táblázatban van megjelölve.

3. Az alábbi minták teljeseen körigéltető szerkesztelt és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatoknak, — lepecsételt boríték alatt, az elírt bántartásnyók egyútt az illetékes szükségletek tárgyalására kijelölt napon legkésőbb délelőli 9 óráig kell a tárgyalási bizottsághoz beérkezni, későbbben érkez vagy távirati uton tett ajánlatok nem vétnék tekintetbe. Oly állomásokra szóló ajánlatok, hó a biztosítási a közös hadsereg és a m. kir. honvédség csapatai részére egyúttesen történik, a vállalkozók részéről két példányban küldendők be, melyek közül a bélyeg nélkül készített példányt mind a bélyeggel ellátottat másolata szögáland és másolatul kell, hogy juttatva legyen.

4. Ha valamely ajánlatban a számmalok és szóval kitűrt ár közötti eltérés mutatkozik, akkor a betűvel írt ár fog helyesnek tekintetni. Rövidebb mint 14 napi kötelezettség nem jön tekintetbe. A kötelezettségben maradás hatálya a biztosítási tárgyalás követő naptól fogva számítatik.

5. A beszállítóképeseknek a fentebbi táblázatban felsorolt állomásokon kell történni. 6. Az elemzésükkel a táblázatban tartozó helyiségekbe való elfuvarozására néve, a cs. és kir. közös hadseregheli csapatok szükségletei iránt előkészített feltételi füzet XVII. pontja értelmében, a honvédesapatok szükségletének a lakánnyába való elfuvarozására néve pedig az utóbbiak számára előkészített feltételi füzet X. pontja szerint külön ajánlat teendő, mert különben feltételezhető, hogy az elfuvarozás a követelt szállítási árban már beemeltgattatik.

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkozának, akkor a bérletnyeres részesül előnyben.

7. Az ajánlatok a hadsereg, illetőleg honvédségigazgatásnak ajánlatok elölgá-

hadserg és a m. kir. honvédség részére.

dása iránti nyilatkozata tekintetűben lemondanak az 1875. évi XXXVII. törvény cikk 314. és 315. §-ában valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra néve megállapított határidőnek betartására.

8. A zabra való ajánlatok 4300 grammos adagok szerint teendők, megjegyzvén, hogy elvileg csak fehér zabot szabad szállítani.

9. Zabszállításra azonban a fentebbi táblázatban kitűlt mértékek szerint eszközönd.

Ajánlatok a kenyére néve 840 grammos adagok szerint teendők, a kiszágitandó kenyér azonban 1400 grammos adagokban szögálandó ki.

9. Összes ajánlatok kenyér és zabra csak oly állomások fogadhatnak el, a hó nem több mint 10 lóra való zabszágitásgel van.

Ezen megengedhető összes ajánlatok, s csupán egyes állomások és kerületi-höz tartozó helyiségekre néve tehetők meg s esküsz aprók vétnék tekintetbe, ha összesükben kedvezőbbek az egyes ajánlatoknál.

Oly összes ajánlatok, melyek több állomásra vonatkoznak, feltétlenül, még pedig már a biztosítási bizottság által fognak visszatartatni.

10. A közös biztosítási eredményéről az ajánlattevők, ajánlatuknak a cs. és kir. közös hadsereg vonatkozó határozatának és a hadsereg igazgatásának ellenében a m. kir. honvédségre vonatkozó részére néve a m. kir. honvédkerületi parancsnokság által értesítetnek.

Határozottan megjegyeztesük:

A honvédkerületi parancsnokság jogában áll a hadsereg igazgatása által elfogadott — utólagosan jobbelőbbet — árakat, a honvédségre néve is elfogadni; hasonló joggal van a hadsereg igazgatásának, a honvédkerületi parancsnokság által elfogadott, utólagosan jobbelőbbet árak néve is.

11. A részletekkel feltűtetek a cs. és kir. közös hadseregheli csapatok szükségletére néve Kassán 1894. évi szeptember 6-án és a m. kir. honvédesapatok szükségletére néve Kassán 1896. évi szeptember 6-án két-két ószahangzó példányban, külön előkészítve, a szállítási feltételeket tartalmazó füzetben foglaltaknak, mely füzet a cs. és kir. katonai élemezési káptalán Kassán és Nyíregyházán, a honvédségre vonatkozólag pedig Kassán, Mikolczon, Szathmár, Bestercegyházaiban, Igón, Eperjesen, Égerben, Ungváron, M-Szigeten és Munkácson, az illetékes honvéd-állomás parancsnokánál naponta délelőli 8 órától 12-ig betekinthető. Ezen szállítási feltételek füzetben foglalt feltételeknek határozatán néve a hadsereg igazgatásának benyújtása következtében már köteleve leendő. Az elírt betűkkel feltűtetet füzetet hárki a cs. és kir. élemezési káptalán Kassán vagy Nyíregyházán 3 kr. megírására mellett megtehető, a honvédségi szállítási feltételi füzet azonban a honvédkerületi, gyolozred-, továbbá zászlóalj- és huszárezred-parancsnoknál 7 kr-ért megkapható.

Kell Kassán, 1896. szeptember hó 9-án.

A közös biztosítási bizottságtól.

50 kros bélyeg

En alultrt az 1896. évi szeptember hó 6-án, 3952. sz. a. kelt hirdetésny alapján köteletem magamat, hogy az N. . . állomásra azt az ahhoz tartozó helyiségekkel: a kenyérenk 840 grammos adagját . . . kr. szálól . . . 1897. évi január hó 1-től 1897. évi december 31-ig a zabra nek 4300 grammos adagját . . .

1897. évi január hó 1-től 1897. évi december hó végéig terjedő időtartamra szálólom, továbbá az átvonuló élemezési a cs. és kir. közös hadseregheli csapatok részére a feltételi füzet . . . pontja értelmében kiszágitatolom és ezen ajánlatot a mellékelt (vagy az ide csatol) aláírásnyer szerint a . . . pénztárnál letételemet felkötés nélkül más kötelezettségem nem szavatolom neveztesem . . . összesen . . . forint bántartásny kezességelom.

Továbbá köteletem magamat azon esetre, ha a szállítási elnyerem, hogy legkésőbb délelőli 9 óráig a hivatalos leíréses utam bántartásnyem a 10 százkilomái óvádek egyéig kiegyesítendem, s ha ez elmulasztandó, a hadsereg, illetőleg honvédségigazgatás feljogosított arra, hogy ezen kiegyesítési a kijáró szállítási keretemből való levonás útján eszközöltesse.

Egyiként a hirdetésnyben közzétűlt feltételeknek kívül, a tárgyalásra előkészített feltételi füzetben foglaltaknak is aláírotem magamat. Az N. . . nek N-ben kelt, ide mellékelt értesítése szerint a megbízhatóságomról és vállalkozóképeségemről az általam bizonyított, közvetlenül az . . . nek fog átküldödni.

Kelt N. . . ben, 1896. hó én.
N. N. (vezetékek és keresztnevek, lakhely, megye.)
Az ajánlat lepecsételőnd és borítékra randó.
Ajánlat az 1896. szeptember 6-án kihirdetelték és 1896. évi október hó 2-án (vagy 14-én) tartandó tárgyalásához.*
A letételemetnyeztet bántartásny az ajánlatban részletezendő.

Ajánlati minta.

II. HIRDETMÉNY.

Mindazon általános és a cs. és k. közös hadsereg részére kiválólag meghatározott feltételek fentartása mellett, a melyek Kassán 1896. évi szeptember 6-ik napján kelt 3952/1. számú 1-ső hirdetményben felhoztattak, a további bérleti tárgyalás az alanti táblázatban meghatározott napon fog megtartatni.

A tárgyalás tartatiki											
mely napon	mely állomásban és helytartóban	mely állomásban és helytartóban	a jelenleg állásban levő helyregek	mely csapat színter	mely időtartamra		a következő katonai élelmezési szükségletekre nézve		az élelmezési és szállásügyi feladatokat teljesítő csapatok száma	Bánatpénz	
					tól	ig	naponként	zab			
1896. október 7.	Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál déli-előtti 9 órakor	Losoncz	—	cs. és kir. hadsereg	1897. január 1-től	1897. december 31-ig	kenyér	840	4200	5040	zabban métermázsza
							h				
							grammal				
							a d a g				

A helyőrségi cs. és kir. csapatok intézetek és elszigeteltek számára.

1896. okt. 14-én	1896. október 7.	1897. január 1-től	1897. december 31-ig	778	24	—	370	Bánatpénz felj. ten a szállásügyi feladatok teljesítésére szolgáló csapatok száma — élelmezési és szállásügyi feladatok teljesítésére szolgáló csapatok száma — élelmezési és szállásügyi feladatok teljesítésére szolgáló csapatok száma
	Kis-Szeben	—	390	7	—	110		
	Lőcse	—	1192	32	—	490		
	Gyöngyös	—	374	550	—	8440		
	Nagy-Kálló	—	154	153	—	2350		

A közelebbi feltételek naponta reggel 9 órától déli 12 óráig a kassai és nyirgyházi cs. és kir. katonai élelmezési raktárban az ezen tárgyalásra egybeválogatott tartalommal kiállított és Kassán 1896. évi szeptember 6-án kelt két feltételi füzetben megtekinthetők és 32 kr. megterítése mellett megrendelhetők.

Kelt KASSÁN, 1896. évi szeptember hó 6-án.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktártól.

Haarlemi virághagymákat
szobába vagy kertbe. 1750

az őszig előleges beültetése vagy utána véli mellett szállítunk postacsomagokban 3 frt 58 kr-ét, és pedig 15 jácint, 48 tulipán és 30 crocus-hagymát több színben.

Gebrüder Knoop, Blumenzüchter, Warmond, Holland.

WEISER J. C.
gazdasági gépyára Nagy-Kiszén.
RAKTÁR ÉS KÉPVISELET:
BUDAPEST,
FEHÉR MIKLÓS CZÉRNÉL, ÜLLŐI-UT 23. SZ.

Ajtélis elismert hirt. 1148

szabadalm. „PERFECTA“ mertül karosított sorvetőgépet.
Sik és helyes talajhoz egyaránt alkalmas legújabb és legjobbban bizonyult „ZALA DRILL“ (szabad. Simples) sorvetőgépet.
Vetőgépeim a fejtetei csészéiről bizonyított szabad kiváltható kaparszelyűkkel vannak ellátva. — Feltalálhatatlan egyetlen egyes és kétféle aszékelt és az egytemes ekkéhez való felszereléssel, valamint összes talajművelő eszközök és egyéb gazdasági gépek.
A gépek bármikor megtekinthetők az ezredves kiállításán (B. csoport gépszerkei) és helybeli raktár-helyiségemben. —
ÁRUFIZÉSEK INGYEN ÉS BÉRELTVE.

1918

Carbolineum.

Cs. és kir. szabadalom. — Nemzetbirodalmi szabadalom.

Több mint 20 éve bevált óvószer a fa-rottnadás és tlapló ellen, továbbá nedves falak ellen. Jólállás mellett biztos hatású. Ezyszerű alkalmazás, olcsó árak mellett és a fának szép dívbarna színt kölcsönöz. Több száz elismert írat gazdasági üzemekről rendelkezésre áll.

A „Carbolineum“ név törvényesen védve van.

Csak oly edények tartalmaznak valódit, melyeken a „Carbolineum“ név áll.

Carbolineum

utánzatoktól mindenkit óvunk!

5 kgros posta-csomagok frt 1.60 franco.

Avenarius R., Carbolineum-gyár

AMSTETTEN. BÉCS, BUDAPEST.

Iroda: Budapest, VII. ker., Csömör-ut 16. szám.

Lapunk kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek.)

a következő gazdasági szakmunkák és regények leszállított áron kaphatók:

A
mezőgazdaságról
és
mezőrendőrségről

1894. évi XII. törvények,
a végrehajtására vonatkozó
miniszeri rendelet,
magyarzatokai el-
látva, egy füzetben.
Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Magyar Gazdasági Czimtár

nagy negyedalak, 36 iv terjedelemben.

Tartalmazza az összes

gazd. egyesületek, gazdakörök, földbirtokosok,
uradalmak, hitbizományok, bérlők, gazdatisztek,
erdészek

pontos és legmegbízhatóbb czimeit.

Mintán az összes gazdasági egyesületek tagjainak névsora a lakhely és utolsó posta pontos
megjelölésével befojaltatik,
a gazdasági egyesületeknek és kereskedő világnak nagyon ajánlható.

Ára füzve 7 frt, kötve 7 frt 50 kr.

A sertés javítása

és
hizlalása

gazdál: és hizlalók hasz-
nátára.

Ira:

K. Ruffy Pál
uradalmi főoszt.

■ Ára portómentesen küldéssel
1 frt 10 kr. ■

A
mesterséges borok

készítésének

forgalomba hozatalának
tíalmáról szóló

Törvény.

Magyaróó jegyzeteket el-
látta: Dr. Lónyay Ferencz.
Ára 80 kr.

Igen érdekes regények leszállított áron:

NEM SZABAD SZERETNIE. Ira: I. Borogai
Lajos. Ára portómentesen megküldve 1 forint
helyett 40 krajczár.

AZ ERDÉSZ UR FIA. Kibevitté. Ira: Ságder
Theuriet Andréot
Ára portómentesen megküldve 1 frt helyt 40 kr.

BELLA. Ira: Anna Vertaa Gentle. Ára portó-
mentesen megküldve 1 frt helyett
40 krajczár.

MI A SZERLEM? Arab regény. Ira:
fordította: Fay J. Béla. Ára portómentesen
megküldve 1 frt helyett 40 kr.

EGY CSODAEMBER KALANDJAI.
Ira: Conan Doyle, fordította Fay J. Béla. Ára
portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

A MALOM TÖRTÉNETE. Ira: Ságder
portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

ANGYAL ÉS ÖRDÖG. Ira: Mathers Helén
Ára portómento-
sán megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

RONDA MIKLÓS. Ira: Virág Gyula. Ára
portómentesen meg-
küldve 1 frt helyett 40 krajczár.

A mezőgazdaság és mezőrendő-
rségről szóló 1894. évi XII-dik
törv-csik alapján összeállított:

Kété községi mező- és hegyőrök
számára.

Ára portómentesen küldéssel 30 kr.
II.

Katé az uradalmi csöszök
számára.

Ára portómentesen küldéssel 20 kr.
Összeállította: dr. BALKAY BÉLA.
Mindkettő csinos szobkötényvalúka
keménytitlaba van kötve és 20
oldalas jegyzék-népváló ellátva.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
Üllői-ut 25-dik szám.

Cs. és kir. szab. trieur és perforiróó gyár.

NICOLAUS HEID

Stockerau-Wien.

Trieurök sz osztiróó gépek
minden gabonánem tisztításához.

Különleges trieurök, lenes,
borsó,
bab, repce, lenmag, köles stb.-hez
szab.

lyukasztott lemezekkel.

25%-al nagyobb munkaképesség, ki-
fogástalan tisztítás, egészséges (mag-
vak) szemek vesztesége nélkül.

Lóhere trieurök, a lóherémet mindenféle
körtövény keveréktől való
szűrésére.

Excelsior daráló-malmok,

HEID szabadalma, roz, árpa, zab, tengeri, bab stb.
zúzása és őrléséhez, kéri és erőhálással.
Nagyon kényesű kezelés, nagy munkaké-
pesség, olcsó ár és csekély kopás.

60 első díj!

Prospectusok ingyen és bérmentve.

Sorvetőgépek,

melyekről minden tartózkodás nélkül állítható, hogy a je-
lenkor legtkéletelesebb és szakbéli gépei, mintve
az utóbbi években rendkívül felszaporodott, „új rendszer”
vetőgépek minden hibától,

sehoh olyan olcsón be nem szerezhetők

mint:

Umrath és Társa

mezőgazdasági gépgyárosoknál

Budapesten,

Váci-körut 60-ik sz.

Ugyanott egytetemes aczélekék, többvasu ekék,
boronák, hengerek és az összes talajmivelő eszközök,
kiprobált tartós szerkezetben, a legújányosabb árakon.

Árjegyzék a gépek
kimerítő ismertetésé-
vel kívánatra készsége-
vel küldetik.

